



Handelingen 18-19-20-21-22-23

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1988-1989

Vergaderingen van februari 1989

REGERINGSVERKLARING VLAAMSE EXECUTIEVE

AUTOMATISERING GEGEVENS SCHOLEN, PERSONEEL EN LEERLINGEN

OVEREENKOMST BELGISCHE STAAT EN MEKANOGRAFISCH INSTITUUT DER
KEMPEN
HOORCONTRACT MET VAKANTIECENTRUM BLUTSIJDE TE BREDENE

NIEUWE INITIATIEVEN FRANSE GEMEENSCHAPSREGERING IN BRUSSELSE
RANDGEMEENTEN

Inhoud

Nr. 18 Dinsdag 14 februari 1989

Berichten van verhindering, blz. 473.

Ondenoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 473.

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Verzoekschrift
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Mededeling van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 474.

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 474.

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)
Indiening, blz. 474.

Mededeling van de Voorzitter
Wijzigingen in verwijzingen naar Commissie, blz. 474.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Mededeling, blz. 476.
Sprekers : de heer J. De Seranno, Minister Geens, de heer A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 482.

Nr. 19 Woensdag 15 februari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 483.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat, blz. 483.

Sprekers : de heren G. Verhaegen, F. Vandenbroucke, A. Denys, Ministers N. De Batselier, J. Lenssens, de heren P. Van Grembergen, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Samenstelling van Commissies
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 506.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 506.

Nr. 20 Woensdag 15 februari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 507.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat (Voortzetting), blz. 507.

Sprekers : de heren C. Moors, J. Slieckx, Ministers N. De Batselier, J. Sauwens, L. Dhoore, J. Buchmann, mevrouw N. Maes, Minister D. Coens, de heren L. Dierickx, M. Diden, J. Timmermans, K. Dillen, J. Laverge, A. Denys, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren M. Capoen, W. Van Durme, mevrouw A. Leysen, A. Duroi-Vanhelmont, de heren F. Aerts, Jozef Bosmans, H. Candries, J. Cuyvers, mevrouw M. De Meyer, de heren M. Olivier, A. Kempinaire, W. Peeters, E. Vandebosch, F. Bosmans, P. Vangansbeke, A. De Beul, E. Derycke, D. Van Mechelen, J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 572.

Nr. 21 Donderdag 16 februari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 573.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat (Voortzetting), blz. 573.

Sprekers : de heren F. Cauwenberghs, D. Vervaeke, A. Denys, Minister J. Sauwens, de heren E. Baldewijns, W. Taelman, Ministers H. Weckx, L. Van den Bossche, D. Coens, de heren F. Vermeiren, M. Desutter, G. Janzegers, G. Annemans, V. Peuskens, M. Van Peel, J. Dufaux, A. Vreven, J. Van Hecke, V. Anciaux, E. Gryp, R. Blanpain

Regeling van de werkzaamheden, blz. 600.

Nr. 22 Donderdag 16 februari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 601.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601.

Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Debat (Voortzetting), blz. 601.

Sprekers : de heren J. Ansoms, R. Blanpain, A. Denys, E. Beysen, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer R. Van Hooland, mevrouw M. Vogels, de heer J. Van Hecke, Minister H. Weckx, de heren H. Van Rompaey, H. De Croo, H. De Loor, P. Berben, J. Van Eetvelt, Minister G. Geens, de heren C. Moors, G. Verhaegen, R. Vandekerckhove, V. Anciaux, J. Dufaux, A. De Beul, J. Geysels, F. Vermeiren

Hoofdelijke stemming, blz. 636.

Sprekers : de heren J. Dufaux, C. Moors

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over Center Parcs en de organisatie van het toerisme in Limburg

Hoofdelijke stemming, blz. 637.

Moties tot besluit van de interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de voortdurende onrust in de gehandicaptensector en de sector bijzondere jeugdzorg

Hoofdelijke stemming, blz. 638.

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heren J. Van Hecke, A. Denys, J. Van der Sande

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de huisvuilophaling in het Arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en het sluiten van de breekwerf te Zaventem door de Intercommunale Haviland

Hoofdelijke stemming, blz. 640.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over maatregelen om de CFK- en haloonuitstoot terug te dringen in het kader van het afvalstoffendecreet

Hoofdelijke stemming, blz. 641.

Spreker : de heer W. Luyten

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer L. Bril tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse administratie

Hoofdelijke stemming, blz. 642.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer V. Anciaux tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Schepencolleges van de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de Gemeenten Kraainem en Linkebeek

Hoofdelijke stemming, blz. 643.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. De Croo tot de heer J. Sauvens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de improvisatie en de slechte voorbereiding van de overdracht van de bevoegdheid inzake de beleidsmateries verkeer en openbare werken

Hoofdelijke stemming, blz. 644.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer E. Flamant tot de heer J. Sauvens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek rond het kanaal Gent-Terneuzen

Hoofdelijke stemming, blz. 645.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de geruisloze verstaatsing van het Vlaams economisch beleid en inzonderheid de rol

van de GIMV bij de overname van de NV Barco Industries

Hoofdelijke stemming, blz. 646.

Samenstelling van een werkgroep

Wijzigingen onder vaste en plaatsvervangende leden, blz. 647.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 647.

Nr. 23 **Vrijdag 17 februari 1989**

Berichten van verhindering, blz. 649.

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer W. De Vlieghe tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer E. Derycke tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister

van Onderwijs, over de overeenkomst gesloten tussen de Belgische Staat en het Mekanografisch Instituut der Kempen VZW, blz. 649

Sprekers : de heren W. De Vlieghe, R. Daems, Minister D. Coens, E. Derycke, H. Van Rompaey, W. Seeuws

Indiening van moties, blz. 668.

Interpellatie van de heer J. Devolder tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het huurcontract met het vakantiecentrum Blutsijde te Brede-ne, blz. 668.

Sprekers : de heren J. Devolder, E. Derycke, Minister D. Coens, de heer F. Vermeiren

Indiening van moties, blz. 672.

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over nieuwe initiatieven van de Franse Gemeenschapsregering in de Brusselse randgemeenten, blz. 673.

Sprekers : de heren F. Vermeiren, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Indiening van moties, blz. 677.

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 678.

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 678.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 678.

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De Voorzitter : G. Sprockeels, A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

L. Tindemans ; buitenslands.

M. Desutter, L. Hancké, W. Luyten ; ambtsverplichtingen.

INTERPELLATIES (R.v.O. art.72)

Interpellatie van de heer W. De Vlieghe tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht ge-

stelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer E. Derycke tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de overeenkomst gesloten tussen de Belgische Staat en het Mekanografisch Instituut der Kempen VZW

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer De Vlieghe tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen en van de heer Daems tot Minister Coens over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen en van de heer Derycke tot Minister Coens over de overeenkomst gesloten tussen de Belgische Staat en het Mekanografisch Instituut der Kempen VZW.

Dames en heren, ik stel voor dat wij de timing niet nauwgezet respecteren. U weet dat aan de eerste interpellant vijftien minuten en aan de tweede en de derde interpellant tien minuten spreektijd worden toegekend. Toch wil ik de interpellanten verzoeken niet al te lang uit te weiden zodat we de vijf interpellaties deze middag kunnen besluiten.

Is de Raad het hiermee eens ? (*Instemming*)

De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank u voor uw begrip. Het is inderdaad vrij moeilijk om in vijftien minuten de situatie uiteen te zetten. Ik vermoed dat dit ook geldt voor de leden die na mij het woord nemen over dit probleem.

De Minister heeft uiteraard altijd spreekrecht. We kunnen hem niet „tegenhouden” wat wij trouwens niet van plan zijn.

Mijn interpellatie heeft drie hoofdthema's. Het eerste gaat erover dat het informatiseringsproject, zoals we onlangs hebben ontdekt, berust op een bijzonder verouderd concept van informatisering. Het tweede deel gaat erover dat het project ontzettende gevaren inhoudt voor de privacy van de leerlingen, hun ouders, het personeel en het lerarenkorps. In het derde deel ga ik in op het contract met het Mekanografisch Instituut der Kempen waardoor zware problemen lijken te rijzen.

De doelstelling van het contract met het Mekanografisch Instituut der Kempen is het in één grote centrale databank samenbrengen van alle gegevens betreffende leerlingen, leerders, personeel en scholen zelf, en zelfs de boekhouding van de scholen op de centrale computer uitvoeren.

Mijnheer de Minister, ik heb veel ervaring inzake computerzaken. Voordien heb ik als ambtenaar gewerkt en ben zeer veel met de computer in aanraking geweest. Het systeem dat nu voorligt is de informatica-technologie van 20 jaar geleden. Toen waren op computergebied niets anders

De Vlieghere

dan grote systemen beschikbaar. De grote nieuwigheid bestond erin dat de computer kon worden gevoed en ondervraagd via terminals op afstand. In die periode had dit concept misschien nog kunnen worden verdedigd, maar het zou toen waarschijnlijk nooit worden aangeschaft omdat het totaal onbetaalbaar zou zijn geweest. Inderdaad, 15 à 20 jaar geleden was de kostprijs voor een informatica-project minstens het tienvoud van wat men er nu zou voor betalen, maar de technologie van die tijd zou zo iets zelfs noodzakelijk hebben gevonden.

De ontwikkeling van de computertechnologie gaat de laatste jaren razendsnel in de richting van goedkope, gedecentraliseerde systemen, waarvan de capaciteiten in enkele jaren tijd nagenoeg zijn verhonderdvoudigd en de prijzen tot op een tiende van de oorspronkelijke prijs zijn gedaald. Bij wijze van spreken kan nu informaticacapaciteit in iedere stad worden gekocht voor een paar honderdduizend frank om het overgrote deel van de scholen van de nodige informatica te voorzien.

De behoeften van de scholen zouden veel beter kunnen worden voldaan met veel goedkopere, meer soepele en gemakkelijk programmeerbare, gedecentraliseerde systemen. Het zou slechts enkele miljoenen kosten om aan een competente firma de opdracht te geven alle nodige programma's te schrijven voor de toestellen die dan aan de scholen gratis ter beschikking zouden kunnen worden gesteld. Bijgevolg, voor de behoefte van de scholen hoeft in elk geval het voorliggende project niet.

Mijn tweede aandachtspunt is dat de behoefte van de centrale diensten met dit systeem niet worden opgelost. Het ingezette middel, met name een grote centrale leerlingen-databank, is niet bruikbaar om het moeilijkste onderdeel waarvoor de administratie van onderwijs voortdurend staat, op te lossen. Inderdaad, de moeilijkste onderdelen zijn de betaling van de wedden en het bijhouden van de bestanden van het onderwijs en het personeel. Dit loopt reeds de-

cennia lang mank op het Ministerie van Onderwijs, maar met het project zoals het nu is opgevat, zal hieraan niet worden verholpen. Inderdaad, het is onmogelijk uit een leerlingen-databank meteen alle nodige gegevens te distilleren, nodig om de leraars te betalen. Men kan er alleen uit afleiden hoeveel leraars en van welk type de school nodig heeft. Men kan er eventueel automatisch de toelagen en subsidies aan de scholen uit afleiden, maar de administratie in verband met wedden kan met dit systeem helemaal niet worden vereenvoudigd. Hiervoor is nog altijd een afzonderlijke databank nodig. De kostelijke vernieuwing die hiervoor wordt voorzien is dus totaal onbruikbaar. Het instrument is veel te groot voor hetgeen het wel kan dienen, met name de automatisering van de administratie van de werkingskosten en toelagen.

De fundamentele problemen van het departement kunnen door de computer niet worden opgelost omdat de problemen in feite liggen in de organisatie zelf, niet alleen van het departement van Onderwijs maar in het management en het concept van alle grote departementen van de Belgische Staat en gedeeltelijk ook van de Vlaamse Gemeenschap. Inderdaad, alle departementen zijn georganiseerd volgens een totaal verouderd management, met name een zeer centralistisch systeem dat nog stamt uit de tijd van Napoleon en dat eigenlijk is voorbijgestreefd door moderne concepten die op decentralisatie aansturen. Daarbij komt nog dat dit verouderd managementsysteem voortdurend wordt doorkruist door politieke invloeden waarmee, spijtig genoeg, ons volk is opgezadeld. Mijn stelling is — en niet alleen de mijne maar ook deze van iedereen die in de computerwereld thuis is — dat de computer geen oplossing kan brengen wanneer het management zelf fout is.

Vooraleer een computer efficiënt in te schakelen moet men eerst een studie over het management maken. Als dat niet gebeurt, dan maakt de computer de zaken alleen maar erger, duurder en ingewikkelder.

Ik kan het eerste deel van mijn be-

toog afronden met de vaststelling dat wij hier te maken hebben met een megalomaan systeem, dat slechts tot beperkte resultaten kan leiden, die in geen enkele verhouding staan tot de kolossale ingezette middelen. Een beetje elementaire verkennende analyse aan het begin van het project had dit al meteen duidelijk kunnen maken, en dat dit niet gebeurd is, is in elk geval geen compliment voor degenen die aan het ontwerp gewerkt hebben.

Een tweede punt dat ik wil behandelen betreft de gevaren voor de privacy van leerlingen, ouders en personeel. Het wordt een kostelijk systeem dat waarschijnlijk ongeveer 2 miljard per jaar zal kosten. Over die kostprijs zal ik het hier niet hebben al vind ik dat die 2 miljard nuttiger zouden kunnen worden besteed bij voorbeeld voor de opvoeders en de verpleegkundigen, waarvoor er op het ogenblik geen geld is.

Erger nog dan die 2 miljard vind ik de aanslag op de privé-levenssfeer van leerlingen, op de gezinstoestand van het personeel en de inzage in medische dossiers en veroordelingen die door het contract met het Mekanografisch Instituut der Kempen (MIK) mogelijk worden. Ik wou weten welke gegevens er op het ogenblik veld per veld, in de computer zullen terecht komen. En welke gegevens zullen daar in de toekomst nog worden aan toegevoegd? Welke persoonlijke gegevens over kinderen en ouders zullen worden opgenomen. Als ik bij voorbeeld ooit alcoholicus zou worden — wat niet onmogelijk is met wat ik hier alle dagen meemaak — of als ik ooit zou scheiden zullen die gegevens dan naast de namen van mijn twee zonen komen te staan die school lopen in het Atheneum in Koekelberg? Zal de centrale computer aan iedereen die het weten wil, kunnen vertellen hoeveel kinderen van alcoholici en van gescheiden ouders er in het Atheneum van Koekelberg rondlopen? Met dit soort databank — en relationele database — is het voor iedereen die iets van programmering afweet perfect mogelijk om om het even welk gegeven uit de computer te halen, of het nu op een rechtmatige of op een onrechtmatige

De Vlieghere

manier gebeurt. Die voorbeelden die ik geef zijn er niet met de haren bijgesleurd, mijnheer de Minister, want elke goede schooldirectie moet bij het begeleiden van de leerlingen op de hoogte zijn van de gezinstoestand. Slechte schooldirecties trekken zich daar niets van aan. Maar voor een goede schooldirectie zijn deze gegevens belangrijk, maar zij horen niet thuis in een naamloos informaticasysteem waarin naamloze functionarissen op een naamloze manier kunnen putten om naamloze, afstandelijke en in zekere zin onmenselijke beslissingen te nemen. Dat is het grote gevaar van een dergelijk systeem. Die redenering geldt voor een groot deel van de voor de scholen relevante informatie. Als ze in een bestand wordt gezet, manueel — op fiches — of elektronisch mag ze in geen geval de school verlaten. Ze mag natuurlijk de leerling vergezellen als hij van school verandert. Dat is evident. Wanneer dergelijke informatie in een centrale databank in Brussel komt, dan komen wij in een Big-Brother-situatie terecht. Het enige wat naar Brussel mag komen is een beperkt aantal gecondenseerde gegevens en niet alle details. Dat moet in de scholen blijven. Hetzelfde geldt voor de wedde-databanken. Deze mogen in geen geval worden uitgebreid tot leraars-databanken want anders staan wij ook daar op een paar stappen van een Big-Brother-situatie. Vandaar ook mijn vraag wat er precies wordt voorzien in de databanken inzake leraars en personeel. In dit verband wil ik ook even de aandacht trekken op de kwetsbaarheid van grote systemen, en de vele negatieve gevolgen voor degenen die erdoor geadministreerd worden. Fouten in programmatie — in het computerjargon bugs of luizen — zijn in elk geval onvermijdelijk.

Het is totaal onmogelijk om een programma te schrijven waarin geen fouten staan. Soms komen die fouten pas na tien jaar tot uiting. Hoe groter en complexer het systeem, hoe talrijker en gevaarlijker ze zijn. In computerkringen doet dan ook de wet van Murphy de ronde. Deze wet houdt in, in lektaal, dat de boterham altijd met de confituur naar beneden

valt. Dat betekent dat om het even welke fout er zal gebeuren, en u mag verwachten dat ze zal gebeuren, altijd de meest slechte gevolgen zal hebben. In de praktijk kan iedereen vaststellen dat dit inderdaad de manier is waarop computerfouten gebeuren. Als ze voorkomen doet de computer domme of voor de mensen onaangename of gevaarlijke dingen. In de dagelijkse taal hebben we het dan over een fout van de computer, maar dat is niet juist. De computer voert onfeilbaar maar blindelings alle instructies uit die hij krijgt van helaas maar al te feilbare mensen die hem programmeren. En hoe groter en naamlozer en complexer het systeem, hoe moeilijker het wordt de slachtoffers ervan te beschermen.

Ook dit is een krachtig argument om computersystemen zo klein en gedecentraliseerd mogelijk te houden en gebruik te maken van de technologie van deze decade, niet die van twintig jaar geleden.

In een derde en laatste punt wil ik een aantal bedenkingen formuleren in verband met het contract met het Mekanografisch Instituut van de Kempen

De oorspronkelijke opzet was te werken met een „sleutel-op-de-deur“-formule, in computerjargon een „geïntegreerd systeem“, waarbij een enkele hoofdaannemer alles leverde : machines en systeemprogramma's, en ook de ontwikkeling van de toepassingsprogramma's. Op zichzelf een begrijpelijke formule voor een bedrijf zonder ervaring — zij het dan ook een dure.

In dit perspectief was de offerte van EDS-Nederland — ik heb die grotendeels doorgenomen — zeker aantrekkelijk. Het was een internationaal bedrijf, met ervaring in grote netwerken, en zeker in staat om op te treden als hoofdaannemer en begeleider bij het ontwikkelen van de toepassingssoftware. De keuze van het Mekanografisch Instituut van de Kempen als onderaannemer was eveneens verdedigbaar, vermits dit instituut zijn ervaring kon inbrengen in de automatisering van individuele schoolprojecten. Ik leg de nadruk op individuele schoolprojecten. Ik zal straks dieper ingaan op het belang daarvan.

In dit verband waarborgde EDS zelfs de resultaten van het werk, onder voorwaarde dat zij alles onder controle konden houden. Dit is een belangrijke factor geweest bij de evaluatie en de beslissing tot toekenning. Aantrekkelijk was ook dat EDS beloofde een Belgische vestiging op te richten en het ontslagen informaticapersoneel van General Motors over te nemen. Dat staat in het bestek deel II, punt 7.3, pagina 32. In het dossier bij het Rekenhof zit dan ook een brief van 8 maart 1985 van de moedermaatschappij EDL BV Amsterdam, gericht aan het hoofd van het rekencentrum van het Ministerie van Onderwijs, waarin de oprichting aangekondigd wordt van EDS België. Op pagina 2 staat en ik citeer : „Op dit ogenblik zijn 162 voormalige automatiseringsmedewerkers van General Motors in dienst getreden van deze werkmaatschappij“.

Mijnheer de Minister, ik kan aannemen dat dergelijke argumenten voor iemand met syndicale bindingen zeer goede argumenten zijn. Trouwens, mijns inziens mag men over dergelijke argumenten nadenken.

Maar het is misgegaan na de keuze van de EDS-offerte, want EDS werd niet belast met de taak van hoofdaannemer. Dit bedrijf heeft slechts de opdracht gekregen de machines en basissoftware te leveren, de bestaande programma's, essentieel de wedde-uitbetaling, op het nieuwe systeem over te brengen. In het contract noemt men dit reconversie.

Wel is EDS zo voorzichtig geweest in zijn algemene bepalingen, paragraaf 2 op pagina 3, een clause in te lassen dat het zelfs geen resultaatsverplichting op zich neemt „indien de keuze, het gebruik, de leiding, het toezicht van de controle van het materieel en van de basissoftware ten laste vallen van de huurder“.

Dus zodra EDS merkte dat het enkel de materialen en programma's zou leveren, heeft het zich aan elke verantwoordelijkheid onttrokken. Een ander gevolg is natuurlijk dat van die 162 werknemers van General Motors — zo was aangekondigd — bijzonder weinig personeel bij EDS België te

De Vlieghere

werk werden gesteld. Dat kan hen niet kwalijk worden genomen.

Voor de ontwikkeling van de nieuwe toepassingen, de leerlingendatabank, werd een apart en onafhankelijk contract afgesloten met het Mekanografisch Instituut der Kempen, op datum van 11 oktober 1985. Het contract met EDS dateerde van 29 juli 1985.

Dat het een volledig onafhankelijk contract is, blijkt niet alleen uit het feit dat het juridisch werd gesloten rechtstreeks tussen de Belgische Staat, en het Mekanografisch Instituut der Kempen, maar ook uit het feit dat nergens in het contract nog wordt verwezen naar EDS. Het spijt mij het te moeten vaststellen dat de Gemeenschapsminister van Onderwijs aan geheugenverlies lijdt, als hij blijft volhouden, onder andere enkele weken geleden ten overstaan van de Belgische Vereniging van Software-ontwikkelaars, dat het contract met MIK een onderdeel is van een totaal pakket. Dat was slechts zo in de oorspronkelijke offerte, maar evident niet meer in de afgesloten contracten.

Met andere woorden ; de sleutel-op-de-deur-formule werd verlaten bij het sluiten van de contracten. De oorspronkelijke hoofdaannemer, EDS, kreeg slechts de ruwbouw, en het MIK werd aangesteld als hoofdaannemer voor de volledige afwerking.

En dan is het nog verder misgelopen. De aannemer voor de ruwbouw had gewerkt op basis van een plan en een bestek, maar de aannemer van de afwerking kreeg de volledige vrije hand om het huis in te richten, zoals hij het goedachtte : ongeveer het soort contract dat een miljardair zonder eigen smaak kan sluiten met een binenhuisarchitect.

Het contract voorziet niet in een termijn, noch in boeteclausules, noch in resultaatsverplichting en is bijna onopzegbaar. De opdracht zelf is een ordeloze hoop bepalingen, zoals reeds uitvoerig in de pers uit de doeken is gedaan.

Ik kom terug op wat, mijns inziens,

de fundamentele oorzaken hiervan zijn. Het MIK is immers overgestapt van een activiteit die ze grondig beheerste, namelijk de programmering van projecten voor individuele, eventueel grote scholen en voor kleine netwerken van enkele scholen naar grotere netwerken die uitmonden in grote databases. Deze taak wordt normaal aangepakt door grote softwarebedrijven. Het is zeer onvoorzichtig dit toe te vertrouwen aan een instituut dat ter zake geen ervaring heeft tenzij men bereid is om rekening te houden met de lange leertijd — vijf jaar is niet overschat — en die te betalen. Men maakt hier de redenering dat vermits het MIK een goede chauffeur is van een 2 PKtje, het ook wel een veertigtonner aankan. En daar is de zaak eigenlijk grondig misgelopen.

Tot besluit zou ik de Minister nog enkele vragen willen stellen. Op de meeste technische vragen die ik stelde bij de indiening van mijn interpellatie heb ik intussen het antwoord gevonden in de dossiers. Graag had ik toch een antwoord op de drie volgende vragen.

Ten eerste, blijft de Minister vasthouden aan een centraal systeem of kan ook op dit vlak werk worden gemaakt van de decentralisatie, waarvan de Vlaamse Executieve blijkbaar groot voorstander is ?

Ten tweede, wat gebeurt er met de bescherming van de privacy van de leerlingen, hun ouders en het leraarskorps als een centrale computer gehandhaafd blijft ? Vindt de Minister niet dat er slechts een minimale informatie naar de centrale computer mag gaan en dat de rest absoluut in de scholen moet blijven ?

Ten derde, waarom is de Minister afgestapt van een geïntegreerd contract en heeft hij een afzonderlijk contract afgesloten met het Mekanografisch Instituut der Kempen, waarvoor in de dossiers, de offerte-aanvragen en dies meer geen argumenten zijn aangebracht ? **(Applaus bij AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Daems heeft het woord.

De heer R. Daems (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de

Minister, collega's, ik zal mij aan mijn tien minuten spreektijd houden.

Enige tijd geleden heeft onze fractievoorzitter mij gevraagd om het dossier van het MIK even te bekijken om te zien of er iets aan schortte, want er was daarover nogal wat heibel in de pers. In de korte tijd die ik daaraan heb kunnen besteden, heb ik vastgesteld dat ik u inderdaad daarover moest interpellieren, omdat er een aantal zaken zijn die mijns inziens niet kunnen en die het gevolg zijn van wat ik durf te noemen een slecht management op het gebied van het nemen van beslissingen inzake de gunning van bepaalde contracten. Dit klinkt misschien nogal cru, maar ik zal u een aantal redenen geven waarom ik dat denk.

Over drie elementen wil ik toch graag enige verduidelijking, omdat ik denk dat u bij het nemen van beslissingen in de fout bent gegaan. Ten eerste, waarom hebt u het MIK gekozen ? Ten tweede, waarom hebt u met het MIK precies dat soort contract afgesloten ? Ten derde, waarom volgt u nog steeds een automatisatiefilosofie die eigenlijk dateert van de tweede helft van de jaren zeventig.

Ten eerste, waarom het MIK ? Als ik het goed heb begrepen is alles het gevolg van het feit dat uw centrale computer op een bepaald ogenblik aan vervanging toe was en dat u het plan opvatte om meteen ook de scholen te informatiseren, zodat hun management gemakkelijker zou worden. U doet dus een beperkte offerte, waarop 21 firma's reageren en enkele daarvan raden u voor de informatisering het MIK aan. U neemt een van de firma's die u het MIK in een soort totaal concept aanbevelen. Nadien merken wij echter dat de twee contracten volkomen los van elkaar komen te staan, daarin heeft de heer De Vlieghere dus gelijk. Uw argumenten om het EDS te nemen, dat de tweede duurste oplossing was op dat ogenblik, komen dus voor een deel op de helling te staan. Als gevolg daarvan komt eveneens uw argumentatie om het MIK te nemen, dat door het EDS werd aanbevolen, eveneens op de helling te staan. Ik vraag mij dus af waarom u na het loskoppelen van de twee contracten

Daems

toch onderhands met het MIK een contract hebt afgesloten. Ik ga hier niet in op de eventuele verwickelingen die er zijn naast het pure management of het normale beheer. Ik geloof dat dit op het ogenblik niet opportuun is. Mocht uw antwoord ons echter niet bevredigen, zullen wij in die richting iets dieper graven. Het MIK was zeker niet de enige software-firma die in staat was om een oplossing te bieden voor de problemen die rezen. Gisteren hebben wij nog in de krant gelezen dat er in 1985 reeds andere firma's waren die bepaalde onderdelen van de software tegen zeer lage prijzen aanboden. Uw argument was steeds dat u de markt voldoende kende en dat u het MIK onderhands dit contract moest geven, omdat het als enige een oplossing kon bieden. Volgens mij hebt u de fout gemaakt te vertrekken van de hardware en dan te gaan zoeken naar software-oplossingen. Iedereen uit de computerwereld weet dat u omgekeerd dient te werken. U moet eerst het probleem definiëren, dan een software-oplossing zoeken, dit zijn de programma's die u nodig hebt om uw probleem op te lossen, en daarna volgt pas de machine. Dat is de normale gang van zaken. Indien u de twee contracten van elkaar loskoppelt, hebt u de verkeerde manier van werken genomen en kon u dit contract helemaal niet onderhands aan het MIK geven, omdat het zeker niet als enige in staat was om uw problemen op te lossen.

Dienaangaande is er in dit dossier volgend element dat mij verwondert. De vereniging van de software huizen zeggen op een bepaald ogenblik in grote letters in de krant dat zij nooit werden geraadpleegd, en plots, na een onderhoud met u te hebben gehad, verschijnt een perscommuniqué en is iedereen braaf en tevreden.

Ik vraag u dan ook concreet welke deal u hebt gemaakt, want de software huizen zeggen duidelijk dat het Mekanografisch Instituut van de Kempen het kon doen als zij de beste waren in een opengetrokken markt, maar dat zij nooit werden geraadpleegd. Waarom is het standpunt ver-

anderd en wat hebt u die mensen gezegd of aangeboden ?

Minister D. Coens : Ik heb hen gewoon kennis van zaken bijgebracht. Ik ben ervan overtuigd dat dit ook hier het geval zal zijn.

De heer R. Daems : Ik hoop het, mijnheer de Minister, daarom onderwerpen wij u.

Een tweede storend element bij het gunnen van de opdracht aan MIK is dat u reeds in 1982 en 1984 een onderzoeksopdracht had gegeven in verband met de koppeling van formuleren en gegevens om de data-transmissie vlot te laten verlopen. Deze studie heeft verschillende miljoenen gekost maar er is geen resultaat uit de bus gekomen. Dus u hebt een firma een opdracht gegeven, dit heeft tot geen resultaat geleid, en nadien geeft u aan die firma nogmaals een opdracht.

Naar mijn mening, mijnheer de Minister, was uw keuze van MIK niet de beste. Zolang u mij geen antwoord kan geven dat aanwijst dat uw keuze technisch correct was, denk ik dat enkel management-redenen, de doorslag hebben gegeven. Procedureel is uw keuze correct, maar daarom is ze technisch niet correct.

Inzake het contract dat u met MIK hebt afgesloten, stellen er zich voor mij enorm veel problemen. Wij hebben de inhoud van het contract kunnen verkrijgen via de goede relaties met de pers. Dit contract bevat een aantal onduidelijke zaken. Ik begrijp niet dat u, als Minister van Onderwijs, dergelijk contract afsluit. Ten eerste is er de stipulering van de opdracht. Het gaat over een regieovereenkomst waarvan de prijs niet vaststaat. U schat de opdracht dermate ruim dat u eigenlijk vooraf niet weet wat de juiste inhoud van de opdracht is. U weet dat u bij een dergelijke regie-overeenkomst de kostprijs uit de pan kan doen swingen, want bij de kleinste herdefiniëring stijgen de kosten. Het stoort mij enorm dat degene die het contract krijgt ermee kan doen wat hij wenst, want in het contract is gestipuleerd dat u elk detail die de contractant extra vraagt, moet aanvaarden.

In het oorspronkelijk contract was gestipuleerd dat er een soort feasibility-studie zou worden uitgevoerd, een definitiestudie. Dit lijkt mij zeer logisch, want als u een project van dergelijke omvang wenst uit te voeren, moet worden onderzocht welke richting u wil uitgaan. Een feasibility-studie is een studie die de omvang van uw project bepaalt en aanwijst waar het concreet over gaat. Dat was in het contract vermeld, maar u hebt dat geschrappt. Ik vraag u concreet waarom u in een addendum de definitiestudie heeft geschrappt. Op basis van die definitiestudie had u immers de ware omvang van uw project gekend, wat natuurlijk een vervelende zaak was voor degene die het contract krijgt want dan zou hij zich verbonden hebben aan bepaalde limieten en grenzen.

Ten derde weten wij allen dat de initiële kost ruim honderd miljoen bedroeg. Wij weten evenwel ook dat nu reeds 150 tot 160 miljoen is betaald. Uit de nota die iedereen ondertussen van MIK zelf heeft ontvangen, leren wij dat er op de aanvankelijk gedefinieerde opdracht nog 400 à 600 miljoen bijkomen want het contract was zó gespecificeerd dat de opdracht herdefinieerbaar is.

Mijnheer de Minister, ik kan ermee akkoord gaan dat u een regie-overeenkomst sluit en dat u prijzen raamt, dat is normaal, maar dat zulks in verhouding van één tot vier moet staan, vind ik niet normaal. Volgens mij hebt u op een onoordeelkundige wijze een contract gesloten waarop u geen enkele invloed meer hebt.

Ten vierde is er de opzegbaarheid van het contract waar ook de heer Derycke dieper zal op ingaan. Ik heb gezocht op welke wijze u, als Minister van Onderwijs, dit contract zou kunnen opzeggen. Volgens mij kan dat niet want de enige clause is enkel van toepassing wanneer MIK de in het contract gestelde specificaties niet zou naleven, specificaties die echter zo algemeen zijn dat het moeilijk uit te maken valt of zij al dan niet in acht werden genomen. Ik vraag mij af, mijnheer de Minister, — en verontschuldigt mij voor de uitdrukking — of u niet een soort „levens-

Daems

verzekering" voor MIK hebt afgesloten.

De heer H. Van Rompaey : MIK heeft dat helemaal niet nodig.

De heer R. Daems : U maakt een contract dat zodanig ruim gespecificeerd is dat u moeilijk in concreto kunt zeggen wat de uit te voeren specifieke punten zijn.

Tevens gaat het om een contract dat, althans volgens mij, bijna niet opzeggbaar is.

Vijfde element : in het oorspronkelijk advies over het contract van de Inspecteur van Financiën stond zeer duidelijk dat één van de elementen voor zijn goedkeuring was en ik citeer : „In dat verband moet trouwens worden opgemerkt dat in de overeenkomst uitdrukkelijk wordt voorzien dat de uitvoering ervan afhankelijk wordt gesteld van het beschikbaar zijn van de nodige kredieten.”

Een van de elementen waarom de Inspecteur van Financiën zijn goedkeuring gaf was dat in de overeenkomst uitdrukkelijk zou worden bepaald dat de uitvoering afhankelijk wordt gemaakt van het beschikbaar zijn van de nodige kredieten. Welnu, mijnheer de Minister, ik heb dit in het contract trachten te vinden, maar het staat er niet in. De passage die door de Inspecteur van Financiën is geïndiceerd en waarin hij zegt : „De uitvoering is uitdrukkelijk afhankelijk van de beschikbaarheid van kredieten” staat niet in uw contract. Een meer recente nota van de Inspectie van Financiën zegt trouwens zeer lachend dat er zeer belangrijke budgetoverschrijdingen zijn, evenwel zonder enig resultaat.

Minister D. Coens : In plaats van slechts één element te beschouwen zou u beter alle verslagen van de Inspectie van Financiën ter zake helemaal doornemen. Dan zal blijken dat er geen enkel probleem is.

De heer R. Daems : Mijnheer de Minister, in een advies van de Inspecteur van Financiën lees ik dat hij als een van zijn consideransen aanhoudt, dat er in het contract uitdrukkelijk

staat dat de uitvoering afhankelijk wordt gesteld van de beschikbaarheid van de nodige kredieten. Hij zegt ook dat er ramingen moesten gebeuren.

Ik lees echter in een verslag van een andere Inspecteur van Financiën dat er budgetoverschrijdingen zijn. Waar is dit opgenomen in uw contract ? Ik wil eenvoudigweg weten waarom dit niet werd opgenomen, want dit zou de enige manier geweest zijn om het contract op een bepaald ogenblik te kunnen opschorten, wat nu niet kan.

Mijnheer de Minister, ik vind — dat is mijn persoonlijke visie — dat dit contract veel weg heeft van een levensverzekering voor één bepaalde firma, met name het MIK.

Een derde element betreft het concept van uw project. Hier gaan wij meer de inhoud beschouwen, die naar mijn mening niet direct het werkelijke onderwerp van deze interpellatie hoeft te zijn. Toch is het interessant omdat het om een zeer actueel probleem gaat in die zin dat er veel projecten lopende zijn bij de overheid die nog gebaseerd zijn op informaticaconcepten die erg verouderd zijn. Tenzij ik mij vergis is het concept van dit contract in feite gebaseerd op een nota van de Inspectie van Financiën daterend van 1975, waarin de problematiek van de informatisering in het onderwijs wordt behandeld. Misschien is mijn informatie onjuist, maar dan zal u mij ter zake wel enige duidelijkheid moeten verschaffen. Het opbouwen van een centraal systeem waarop 2.000 à 2.500 scholen on line zijn aangesloten, waar zelfs de kleinste informatie wordt ingevoerd via een school, en dan naar Brussel heen en weer gaat om te verwerken is een concept van de tweede generatie computers. Nu zijn wij echter aan de vierde generatie toe. Ik denk dat het concept dat nu megalomanech blijkt te zijn, tien jaar geleden de normale gang van zaken was. Vandaag weten wij dat het waanzinnig is te trachten een dusdanig gecentraliseerd systeem te maken met een geheugen van 400 gigabites. Dat is 15 maal het systeem van de RTT. Kan u zich voorstellen hoe groot dit zou zijn ? U zou daarvoor een Rekencentrum met 150 gespecialiseerde personeelsleden nodig hebben.

De installering ervan gespreid over tien jaar — die ramingen kunnen wij nu beter geven — zou tussen 20 en 25 miljard kosten. Vindt u ook niet, mijnheer de Minister, dat, gezien de orde van grootte van dat concept, het helemaal verouderd is ? Het zal zeker niet de oplossingen bieden die u wenst te geven. U zou beter afstappen van dat project.

U moet een feasibility-study maken om na te gaan wat de omvang en de bedoeling van het project moet zijn. U mag niet komen tot een soort — de heer De Vlieghere heeft op dit punt groot gelijk — Big-brother systeem waar u vanuit een centrale alles kunt bekijken en waarbij uiteraard misbruiken kunnen ontstaan. Het systeem zoals het geconceptualiseerd is, vormt een gevaar voor de privacy. Mijnheer de Minister, u weet dat ook en u moet daar toch enige aandacht aan schenken.

In heel het concept is het programma totaal afhankelijk van het MIK. Voor al wat er moet gebeuren in het project, is het MIK nodig om de problemen op te lossen. Schept dit geen gevaar ? Hebt u hiermee geen levensverzekering voor het MIK afgesloten met groot risico voor de andere partij, met name de Staat ?

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit met de vaststelling — ik hoop dat de Minister mij kan overtuigen van het tegendeel — dat er in 1985 inzake hard ware een tweede duurste oplossing is gekozen in een totaalpakket dat nu geen totaalpakket meer is, waar er een aanbeveling voor een bepaalde firma — het MIK — is gekomen, dat die firma een zeer ruim contract heeft gekregen dat oorspronkelijk 111 miljoen bedroeg en waarvoor er nu al 150 miljoen zijn uitbetaald zonder enig resultaat op dit ogenblik. Dit alles is gebeurd onder een niet-opzeggbaar contract waaraan u, mijnheer de Minister, dus blijvend gebonden zijt in het kader van een megalomaan project dat stoelt op een filosofie die tien tot vijftien jaar oud is in het kader van alle concepten die bekend zijn qua informatisering van openbare diensten. Daar rijst de vraag hoe u kan blijven rechtvaardigen dat nog altijd gelden worden uit-

Daems

gegeven in het kader van dit project waar u op andere ogenblikken — de heer Devolder zal daar straks over interpellieren — dossiers evoceert die gaan over 20 miljoen — en niet over 160, 600 miljoen of miljarden — waarvan u zegt dat het gaat om sociaal-economisch onverantwoorde aanwending van schaarse middelen. Dit staat haaks op uw andere beslissingen, mijnheer de Minister.

In financiële termen is een van de kenmerken van goed management tijdig een verlies zien en ook kunnen nemen. Zoals dit project werd geconcipieerd en via de door u afgesloten contracten, maakt u een verlies, dat slechts op één manier kan worden gerectificeerd, namelijk door dit project in zijn huidige vorm af te breken en opnieuw een feasibility-study op te maken. Aldus zou u eindelijk de omvang kennen van de problemen, die u wenst op te lossen en kan u van daaruit opnieuw via een gunning de markt laten spelen, wat u in het geval van het MIK niet heeft gedaan, om een oplossing aan de problemen in de scholen te geven.

De Voorzitter : De heer Derycke heeft het woord.

De heer E. Derycke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, door de twee vorige interpellanten werd reeds zoveel gezegd dat ik zal trachten enkel mijn uitvalshoek in deze interpellatie als jurist te belichten. Inderdaad, als jurist heb ik wel moeilijkheden met het contract dat wij bespreken.

Zoals de heer Daems denk ik ook dat het af en toe nodig is dat de pers zaken laat uitlekken, vermits eens te meer is gebleken, dat inzake een contract zoals dat van het MIK, waar het om zeer veel geld en zeer grote principes gaat, de Volksvertegenwoordiging tamelijk ongeïnformeerd is over dergelijke — dat is bijna een boutade — informatiseringsprodukten in ons onderwijs.

Mijnheer de Minister, bij het indienen van mijn interpellatieverzoek, heb ik u een aantal vragen overgemaakt, die op dit ogenblik reeds ach-

terhaald zijn omdat wij ondertussen reeds gedeeltelijk de waarheid hebben vernomen inzake dit contract en het ook inmiddels hebben kunnen lezen. Toch blijven er nog vele vragen onbeantwoord.

Mijnheer de Minister, een eerste deel van mijn interpellatie houdt verband met de precontractuele fase. Wat mij in dergelijke zaken altijd verbaast is dat wanneer men het over overheidsopdrachten heeft, niettegenstaande daarover enorme reglementeringen bestaan, wij sommige daarvan op een te soepele en juridisch totaal onverantwoorde manier zien tot stand komen.

In het kader van de precontractuele fase wens ik gedetailleerd van u, mijnheer de Minister, te vernemen hoe deze eigenlijk verlopen is. Er werd veel over geschreven, maar welke studie gebeurde in verband met de formulieren. Ik betwist niet dat uw uitgangspunt zeer terecht was, vooral gezien vanuit uw bekommernis tot een coördinatie inzake de formulieren voor de informatica in het onderwijs te komen, een betere weddeberekening, enzovoort. Hoe was de juiste toedracht in verband met die formulieren ? Wie was daarbij betrokken en hoeveel heeft dat gekost ?

Ook de heer De Vlieghe heeft de zaak in verband EDS aangehaald. Ik ben geen computerfreak en kan mij daarover niet uitspreken. Welke draagwijdte had het EDS-contract ?

Mijnheer de Minister, in verband met de MIK-overeenkomst heb ik vernomen dat u zeer veel bedrijven heeft geconsulteerd. Hoe heeft u dit gedaan ? Welke gunningsvraag heeft u tot die bedrijven gericht ? Immers, wanneer wordt gezegd dat meer dan 21 bedrijven werden aangeschreven en er daarvan 20 te licht werden bevonden, sta mij dan toe, in een land zoals het onze, waar de computerindustrie een grote evolutie heeft ondergaan, dat het mij verbaast dat enkel het MIK, die nogal bevriend is, overblijft. Mijn vraag is vooral gericht op de inhoudelijke verantwoording van het systeem van de onderhandse gunning.

De vorige interpellanten hebben reeds ingespeeld op het systeem dat

u hebt willen inbouwen ; zij hebben de vraag gesteld of dit systeem nog actueel is en of het, op het ogenblik dat het moet worden uitgevoerd nog verantwoord zal zijn, vooral rekening houdend met de hoge bedragen. Tot daar het technisch aspect.

Vervolgens wens ik het juridisch aspect te benaderen. Het belangrijkste wat ik daarover kan zeggen is dat de VZW MIK inzake dit contract op een vrij soepele en juridisch-vriendelijke manier werd behandeld.

De artikelen 1 en 2 van dit contract en de bijlagen daaraan verbonden, geven mij de indruk dat ter zake een soort blanco opdracht werd gegeven, die zowat geleidelijk aan kan worden ingevuld door de VZW MIK, al naargelang bepaalde moeilijkheden die zij in de loop van het contract zullen ondervinden. Wellicht zullen deze dan wel voorkomen. Ik herhaal het : voor een overheidscontract werd hier heel veel soepelheid aan de dag gelegd.

Vervolgens is er het probleem van de streeftermijn. Er werd drie jaar vooropgesteld. De drie jaar zijn inmiddels verstreken, maar nergens wordt bepaald of het contract al dan niet verder loopt. Tevens stelt zich de vraag : „Wat zal er nu gebeuren ?” Werden er boeten voorzien in geval van laat-tijdigheid ? Of las ik, mijnheer de Minister, dat alle boeten werden geschrapt in het addendum van 25 oktober 1985 ? Inzake de boekhouding is de opdrachthouder in feite niet verplicht, zoals het in een normaal overheidscontract gebeurt, een gedetailleerde boekhouding te houden in verband met dit contract.

Er is slechts één clause in het addendum 1, waarin wordt gezegd dat de VZW een detailboekhouding moet houden over de uitgaven.

Thans kom ik tot het probleem van de duur en de opzeggmogelijkheden van de overeenkomst. Deze problematiek werd ook door de heer Daems behandeld.

Mijnheer de Minister, als jurist kan ik het probleem enkel en alleen in juridische terminologie bepalen — en ik ken alleen het Franse woord, want dit is een geëigende uitdrukking —

Derycke

als een „clause léoniène”. Dit betekent dat de opdrachthouder alle faciliteiten heeft en dat hij het voordeel van die faciliteiten kan interpreteren en gebruiken zoals hij het zelf wil. Inderdaad, de schadevergoeding is in alle mogelijkheden voorzien, behalve voor de Belgische Staat. Bijgevolg noem ik dat een „clause léoniène”, die de opdrachthouder voor zichzelf heeft bedongen.

Vervolgens wens ik een vraag te stellen in verband met de financiële formule. Ik heb vastgesteld dat in addendum 2 een coëfficiënt 1 op 5 werd bijgevoegd. Ik ben ter zake geen deskundige. Bijgevolg wens ik u de vraag te stellen naar de betekenis en de financiële weerslag van deze aanpassingsclausule.

Op juridisch vlak zijn dit de belangrijkste punten. Daarbij kunnen nog heel wat bemerkingsen worden gemaakt.

U wil eveneens enige uitleg geven over de factor 5,7 waarmee de actuele prijs inmiddels werd vermenigvuldigd. Het gaat om de raming van 133 miljoen die zou oplopen tot circa 600 miljoen. Welke is daarvan de reden? Ik wil hier geen beschuldiging uiten, maar enkel een vraag stellen, met name hoe een contract in een dergelijke korte periode uit de hand kan lopen.

Welke uitleg geeft u daaraan? Is ter zake met het kabinet onderhandeld? Heeft u in dit verband bijzondere bij opdrachten gegeven? Hoe zit dat alles financieel in mekaar?

Een derde luik, dat reeds op een uitstekende wijze door de heer De Vlieghe werd naar voren gebracht, betreft het probleem van de privacy. Ik ga ter zake niet uitweiden. Bij de lezing zijn mij een aantal zaken opgevallen die mij, als jurist, de haren ten berge deden rijzen. Wanneer men vaststelt dat men in het computerbestand de veroordelingen van iemand, de gezinstoestand tot in de details, wil opslaan dan zou u, mijnheer de Minister, vooraleer u de zaak definitief op punt stelt, de wetgeving die daarop betrekking heeft eens goed moeten bestuderen. De wetgeving op het Rijksregister is duizenden keren

strenger dan de modaliteiten die u erin wil vervat zien of die door de VZW MIK worden voorgesteld. Ik verwijs naar de wet van 4 juli 1962, de zogenaamde statistiekwet, die u op dat vlak veel zou kunnen bijbrengen.

Ik ben van oordeel dat wat nu wordt voorgesteld van het goede te veel is en wij ons moeten hoeden voor het oprichten van enorme computerbestanden waarin iedereen en alles omtrent iedereen terug te vinden is. Mijns inziens is dit al te gevaarlijk en in feite onnodig om de scholen en de administratie met goed gevolg hun werk te laten verrichten.

Thans kom ik tot enkele bedenkingen die verband houden met de toekomst en die ik ook in mijn vraagstelling bij de interpellatie heb vermeld.

Mijnheer de Minister, ik had graag geweten welke uiteindelijk de toekomstplannen zijn in verband met deze zaak. Hoe ver zal u gaan? Hebt u, na uw informatieronde met de softwarefabrikanten inhoudelijk reeds nieuwe bevindingen opgedaan? Gaat u het contract bijsturen? Wanneer men immers de berekeningen tot de einddatum van het contract maakt dan komt men tot astronomische cijfers die mijns inziens niet verantwoord zijn in het kader van de opdracht. Hoe ver laat u het contract lopen? Is het zo dat men zich momenteel tot de personeelszaken beperkt en het beheer van de scholen eruit laat?

Wat denkt u te doen eens het stadium van de proeven voorbij is? Hoe verlopen die proeven momenteel in die pilootscholen? Welke zijn de bevindingen? Is men daarover tevreden? Hoe denkt u na het verstrijken van het pilootstadium en in het kader van de nieuwe structuren en de financiële autonomie dit aan de scholen op te leggen? Die scholen zouden, ook aan de basis, moeten kunnen werken met intelligente computers in plaats van met personal computers. Dit zal veel geld kosten en op fundamentele wijze het budget van de SABMO's en de financiële middelen van de scholen verzwaren.

Hoe staat u daar tegenover? Het is nu wel tijd om op al deze vragen een

antwoord te verstrekken zodat iedereen omtrent deze zeer belangrijke contracten weet waar men in de toekomst zowel inhoudelijk als financieel naartoe gaat.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Hugo Van Rompaey.

De heer R. Daems : Voert hij het woord in het kader van de bespreking van de interpellaties?

De heer E. Van Rompuy : Dat mag in de Raad maar niet in de Kamer.

De heer R. Daems : Ik mag toch vragen stellen omtrent het Reglement?

De Voorzitter : De heer Hugo Van Rompaey kan verduidelijkende vragen en inlichtingen verschaffen die een bijdrage leveren tot het debat.

De heer H. Van Rompaey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, Minister Coens wordt zeker benijd daar hij de unieke kans krijgt over dit belangrijke dossier hier in openbare vergadering toelichtingen te verstrekken. Als wij even een vergelijking maken met de initiatieven die inzake informatica sinds vele jaren in vele departementen werden genomen is het bij mijn weten de eerste maal dat in een openbare vergadering daarvoor zoveel belangstelling wordt getoond. De interpellanten hebben op een positieve wijze dit dossier benaderd en ik zie het als mijn plicht om hen hierin bij te treden, niet op basis van vooringenomenheid of van een eventueel lidmaatschap van de ene of de andere bestuursraad, maar wel als bevoorrecht getuige.

Collega De Vlieghe wenste te weten of door de opdrachthouder, het Mekanografisch Instituut, wel voldoende garanties worden geboden om de aangepaste software te leveren. Men moet vermijden dat men op de proppen gaat komen met verouderde software. Voor de aanbesteding werden 21 firma's aangeschreven. Zeven firma's vertoonden geen belangstelling, zeven firma's wensten de opdracht niet te aanvaarden en zeven firma's waren geïnteresseerd.

Van die zeven, waaronder belangrij-

H. Van Rompaey

ke internationaal bekende firma's, hebben maar liefst drie het advies gegeven dat de instelling die het best in aanmerking kwam — anno 1985 — en komt, het MIK is. Graag wil ik dit even toelichten want deze informatie is zeer belangrijk.

Deze instelling is niet een mini-orgaantje dat diensten levert aan een kleine onderwijsinstelling. Het is een VZW die op het ogenblik met 92 mensen werkt, die met dit soort problemen begonnen is in 1970 en die in 1975 een analoge opdracht is gaan uitvoeren voor een niet onbelangrijke inrichting in het vrij onderwijs, namelijk de Zusters van Vorseleer die 150 scholen hebben en 4.500 leerkrachten. Reeds in 1976 heeft die instelling het vertrouwen gekregen van de Europese Gemeenschap. Van toen voert ze de informatica-opdracht uit voor alle Europese scholen in België, Nederland, Duitsland, Engeland en Italië.

De heer R. Daems : En werkt het instituut daar ?

De heer H. Van Rompaey : Boven-dien voert de VZW ook belangrijke opdrachten uit voor de overheid. Hier moeten wij echter niet bij stilstaan. Onder meer CIPAL, het computercentrum voor de Provincies Antwerpen en Limburg, heeft in zijn startperiode enorm veel steun gehad, advies en logistieke hulp, van dit centrum. Dit instituut heeft zich ook waargemaakt op de privé-markt : opdrachten voor de industrie, zowel voor CAD/CAM-toepassingen als voor processcontrole, niet alleen in België voor KMO's en multinationals maar ook op line-verbindingen in Nederland, Duitsland, Frankrijk en Spanje.

Dit toont aan dat zeker niet moet worden getwijfeld aan de deskundigheid van deze instelling. Daarmee is de reden aangeduid waarom firma's met reputatie het nodig hebben geacht te verklaren dat het MIK het software-pakket op de meest interessante wijze kan uitbouwen.

De heer W. Seeuws : Kan dat als vereniging zonder winstoogmerk ? Dat lijkt mij eigenaardig te zijn.

De heer H. Van Rompaey : „Zonder winstoogmerk” houdt in dat deze instelling — en dat zal u aangenaam in de oren klinken — een correctieve invloed heeft op wat zich op de informaticamarkt voordoet en tenminste kan optreden als regulator om aan te duiden hoever men moet gaan bij het benutten van informaticatoepassingen, onder andere in overheidsverband.

De heer W. Seeuws : Maakt de instelling winst ?

De heer H. Van Rompaey : De heer De Vlieghe en andere sprekers hebben het probleem van het systeem gesteld. Zij verklaren dat het centrale systeem van vóór twintig jaar is.

Mag ik erover informeren dat na de centrale periode de periode is gevolgd van decentralisatie, eerst in termen van PC's en toestellen die iets meer mogelijkheden boden. Wij bevinden ons nu in de fase van het geïntegreerd systeem waar men precies wil aftasten op welke ideale manier zowel het een als het ander in toepassing moet worden gebracht.

Wat de privacy betreft bepaalt naar mijn weten nog steeds de wetgever wat al dan niet in deze programma's kan worden opgenomen. De studie bevat uitsluitend elementen die bij wet zijn toegelaten. Ik vraag mij dan ook af in welke mate deze wetgeving moet worden aangepast.

De Voorzitter : Mijnheer Van Rompaey, ik verzoek u beknopt te zijn daar uw spreektijd voorbij is.

De heer H. Van Rompaey : Mijnheer de Voorzitter, ik kom tot mijn besluit. Graag ga ik nog even in op een bedenking van de heer Daems, met name de bedenking of deze opdracht niet de levensverzekering betekent voor het Mekanografisch Instituut der Kempen. Mijnheer Daems, ik heb u op een informatieve systematische wijze — want dat wist u niet — de activiteiten van dit instituut beschreven.

De heer R. Daems : U hebt niets gezegd dat ik niet reeds wist.

De heer H. Van Rompaey : Het insti-

tuut heeft aan dergelijke levensverzekeringen niet de minste behoefte, en u mag deze woorden niet als pretentius vanwege het instituut beschouwen. Ik verwijs ter zake naar talrijke voorbeelden waar het instituut logistieke steun heeft verleend om onder andere in multinationale ondernemingen de informatisering op gang te brengen of in een goede richting te leiden. Er zijn toestanden waar het instituut voor dergelijke contractanten zijn opdracht afrondt. Het actieterrain van dit instituut is dus zo ruim en zo gegeerd dat er geen enkele behoefte is om weg te vluchten in zulke opdrachten.

De heer R. Daems : Mijnheer Van Rompaey, sta mij toe u twee vragen te stellen.

Vindt u het normaal dat in een regie-overeenkomst die initieel geraamd is op 110 miljoen, men gaat tot 700 miljoen ?

Vindt u het normaal, wie ook de firma is die het contract krijgt, dat dit contract niet opzegbaar is ?

De heer H. Van Rompaey : Mijnheer Daems, ik veronderstel dat de Minister u over de cijfers een aantal belangrijke gegevens zal bezorgen.

Aan het MIK — in uw uiteenzetting hebt u ook die indruk willen geven — wordt slechts een gedeelte van de globale opdracht toegewezen, met name de ontwikkeling van de software. Het is een verkeerde voorstelling van de situatie dat de cijfers die circuleren alleen betrekking zouden hebben op de opdracht van het MIK. De opdracht van het MIK is duidelijk afgerond en beperkt tot de software-ontwikkeling, wat een heel belangrijke schakel vormt in dit programma en wat uiteraard ook beperkt is tot de beschikbaarheid van de financiële middelen.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik ben gelukkig dat wij hier samen de kans krijgen, in behoorlijke voorwaarden en omstandigheden, omtrent een bijzonder belangrijke problematiek na te denken, ons te

Coens

oriënteren en de beleidslijnen niet alleen te verduidelijken maar ook, na gezamenlijk overleg, vast te leggen. Het is goed dat wij in de Vlaamse Raad hieromtrent toelichtingen kunnen geven; voordien hadden wij in het kader van de Vlaamse Raad hier toe niet de kans. In de voorbije jaren hebben wij vaak de gelegenheid gehad en benut, zowel in de Kamer- als in de Senaatscommissie voor het Onderwijs, bij de bespreking van de begroting en ook in andere omstandigheden, om over de informatisering in het onderwijs te discussiëren.

Sinds einde 1981 heb ik het geluk gehad verantwoordelijkheid voor onderwijs te mogen dragen, weliswaar in nationaal verband. Nu de autonomie inzake onderwijs volledig is gerealiseerd, is het evident dat het hier in de Vlaamse Raad dé plaats is om dit onderwerp te bespreken.

Ik neem het niemand kwalijk blijkbaar geen kennis te hebben van wat vroeger hieromtrent werd gesteld. Samen met tal van andere nieuwe collega's, staan wij hier als autonome instelling voor de bevoegdheid van het onderwijs en het is goed dat wij ab ovo deze problematiek stellen, te meer omdat wij de nodige beslissingen nog moeten nemen.

Wat mij speciaal treft — en ik zal daarop straks dieper ingaan — is dat men uitgaat van een aantal veronderstellingen. In dit verband refereer ik niet naar de pers; inderdaad, de pers heeft haar vrijheid en drukt zich uit zoals zij het goed vindt. Het is een voorrecht in een land te mogen leven waar om het even wie, om het even wat mag schrijven. Wij zijn hier als verantwoordelijke mensen samen om het beleid te beoordelen en samen een aantal oriënteringen vast te leggen. Daarover gaat het, en daarom ook refereer ik niet naar de pers. De pers heeft een eigen rol en wij hebben ook onze rol en verantwoordelijkheid.

Ik ben blij dat vanuit diverse partijen — overigens is dit geen partij-politieke aangelegenheid — de problematiek zo grondig als mogelijk is gesteld vanuit het informatiserings technolo-

gische aspect, vanuit het juridische aspect, vanuit het management aspect en vanuit het algemeen burgerlijk aspect. Ik meen dat in een kort bestek zo goed als mogelijk de fundamentele problematiek werd gesteld en ik zal dan ook in dezelfde zin proberen door te dringen tot de kern van de zaak, met name juiste informatie verstrekken waaraan ongetwijfeld enorm veel behoefte bestaat. Ik zal ook trachten te verduidelijken naar welke oplossing wij toe gaan en welke beslissingen nog moeten worden genomen.

De vragen behandelen drie fundamentele aspecten van de informatisering van het onderwijsdepartement.

Ten eerste, alle interpellanten stellen vragen omtrent de noodzaak van informatisering, de strategie waarvoor gekozen werd, en de praktische modaliteiten van uitvoering. Dit is in de hele polemiek het essentiële!

Ten tweede, zijn er vragen over de betrokkenheid van het MIK. Is de gevolgde procedure correct? Was het MIK een goede keuze? Wat is de rol van het MIK in de toekomst?

Ten slotte stellen de interpellanten zich vragen over de bescherming van de privacy van de betrokken burgers — leerlingen, ouders, leraars, enzovoort — in het informatiseringssysteem dat nu wordt opgezet. Ik zal op elk van die punten antwoorden.

Ten eerste, de informatisering van het departement onderwijs. Ik hoef niet veel argumenten aan te brengen om u en via u iedereen te overtuigen van de absolute noodzaak van een degelijke informatisering in het onderwijsdepartement. Sommige sprekers blijken een grote ervaring te hebben met de informatisering. Ik heb daar zeer veel respect voor. Ik heb die ervaring niet noch vanuit het bedrijfsleven noch vanuit een of andere deskundigheid. Jaren beleidservaring in het departement onderwijs hebben mij echter overtuigd van de absolute noodzaak van een degelijk informatiseringssysteem, weliswaar rekening houdend met de specifieke eisen van het departement dat met geen enkele andere onderneming in het land kan worden vergeleken.

Zonder de universiteiten, telt het onderwijs in Vlaanderen 1,2 miljoen leerlingen waarmee minstens 130.000 personeelsdossiers gemoed zijn, plus de voortdurende wisselingen, zo een duizend per maand, en 4.400 scholen. Er is geen enkel bedrijf in dit land dat zo complex is als het Onderwijs. Management speelt hierbij een belangrijke rol. De zaak moet goed gevolgd worden. En in de voorbije jaren waren de omstandigheden niet altijd ideaal.

De leerlingen zijn de basis van alles. Op basis van het aantal leerlingen worden de lesuren en de programma's vastgelegd, worden de leerkrachten aangesteld en betaald, worden de kredieten vastgelegd en de investeringen gefinancierd. Dat de leerlingen centraal staan is overigens niet onlogisch, ook niet vanuit een zuivere management-filosofie. Het is dus niet alleen belangrijk het aantal leerlingen te kennen, maar ook het kwaliteitsniveau. Degenen die al enkele jaren in het Parlement zetelen zullen zich nog de heroïsche discussies omtrent het aantal leerlingen herinneren waarbij aan Franstalige zijde dat aantal leerlingen nogal eens wisselde en niet altijd overeenstemde met de demografische werkelijkheid. Maar dat is het verleden, ik kom daarop vandaag niet terug. Nu de Vlaamse Gemeenschap haar eigen onderwijsverantwoordelijkheid moet opnemen is het goed dat zij een degelijke kennis heeft van de basisfactoren die belangrijk zijn voor het onderwijsbestel. Die kennen is niet eenvoudig, want ook intern is er een enorme mobiliteit. Op elk van deze factoren oefent het departement als overheid de noodzakelijke en elementaire controle uit en terecht, want u weet dat anders sommigen de zaken te eigen gunste zouden kunnen voorstellen, wat ook menselijk is. Zo is er controle op de regelmatigheid van het schoolbezoek, de correcte toepassing van de ingewikkelde reglementering inzake samenstelling en bemanning van programma's en lestijden. Het is ongelooflijk hoe ingewikkeld dat systeem is geworden.

Ik vraag niet beter het te kunnen vereenvoudigen. Ik kan u echter verzekeren dat het zeer moeilijk is om daar een vereenvoudigd systeem in te

Coens

brengen. Wij hebben het voornemen om effectief een grotere responsabilisering te geven aan de basis met de vrije beschikking over een enveloppe, weliswaar rekening houdend met elementaire regels en wetten. Er is ook de controle op de vakbekwaamheid van het onderwijzend personeel. Daarmee bedoelen wij wie, wat en waar kan onderwijzen. De correcte en tijdige betaling van de wedden van de leerkrachten is een kolossaal probleem. Weet u, dat wij jaarlijks 1 miljard te veel aan wedden uitbetalen dat wij zeer moeilijk recupereren met alle menselijke problemen vandien. Immers, dat gaat soms jaren terug. Dat bedrag moet u echter ook relativeren. U moet rekening houden met het feit dat wij ongeveer 700 weddeschalen hebben. Dat is natuurlijk geen reden. In de praktijk zijn die trouwens niet allemaal even frequent. Er zijn echter ook zoveel veranderingen in de situatie van de leerkracht wat ook zijn gevolgen heeft. Bovendien moet u er rekening mee houden dat het hier gaat om een bedrag aan wedden van 130 miljard. Als u daar 1 miljard tegenover stelt, is dat toch minder dan 1 procent. In bepaalde grote bedrijven, er zijn er wel geen met 150.000 personeelsleden, zullen ook wel fouten voorkomen.

Kortom, bestuurs- en controletaken, verantwoordelijkheden voor management vanuit het departement zijn noodzakelijk. Deze taken worden uitgevoerd door verschillende besturen en diensten van het departement die ook allemaal afzonderlijk hun eigen werkzaamheden, opdrachten, traditie, verleden en manier van aanpakken hebben. Dat is zeer belangrijk. Ieder van deze taken vergt grote volumes van informatie en er is dus een constante stroom aan informatie van de scholen naar het departement en omgekeerd nodig om het bestuur effectief te laten verlopen. Tot nog toe — en daar hoopt men met de informatisering een eind aan te stellen — hebben alle diensten afzonderlijk en met eigen formulieren contact met de scholen.

Dit is de werkelijkheid die wij geërfd hebben en waarmee wij geconfron-

teerd worden. U kan dat niet zomaar veranderen. Er zijn in het hele onderwijsdepartement 1.350 formulieren in omloop voor de verzameling van gegevens.

De heer R. Daems : Mag ik een kleine vraag stellen dienaangaande ? U zal zich herinneren dat ik in mijn interpellatie gewag heb gemaakt van een opdracht die u in 1982 of in 1983 aan het MIK hebt gegeven.

Minister D. Coens : Ik kom daar dadelijk toe. Ik hou eraan, en hoop dat u mij dat niet kwalijk neemt, de vraag zo grondig mogelijk te beantwoorden. Ik wil, voor zover dat nodig is, voor de brede publieke opinie verduidelijken waarover het gaat. Ik kan natuurlijk niet alles ineens zeggen. Ik vestig er nogmaals uw aandacht op dat er in het hele onderwijsdepartement 1.350 formulieren in omloop zijn vanuit de diverse besturen naar de scholen. Dat is natuurlijk onhoudbaar. Ik kan u verzekeren dat, zelfs met een jarenlange ervaring als hoofdverantwoordelijke, men daar niet zo gemakkelijk ingrijpt en dat men tenslotte moet komen tot een informatiseringsproject dat wij niet zomaar kunnen opzetten. Wie is wie om dat zomaar te kunnen ? Dat moet trouwens niet alleen door het kabinet gebeuren, maar vooral in samenwerking en in overleg met de administratie. Dat is de basis waarop wij werken. Wij proberen sinds jaar en dag de nodige aanpassingen te doen.

Niet alleen is een dergelijke manier van werken zoals in het verleden, en dat is geen enkel verwijt aan wie dan ook dat is zo gegroeid, inefficiënt en niet meer van deze tijd, maar daarenboven wordt het ongelooflijk moeilijk om deze gefragmenteerde stroom van gegevens te overzien. Er is dan ook een chronisch gebrek aan gegroepeerde en bruikbare beleidsinformatie.

Dat is immers waar het voor ons om gaat. Ik geef u een eenvoudig voorbeeld om aan te tonen hoe men anders kan werken en welke moeilijkheden wij ter zake ondervinden. U kent wellicht het SIMONA-project van de RVA. Men weet via informatisering perfect hoeveel werkloze kappers of kapsters er vandaag zijn.

Het onderwijsdepartement echter kan door gebrek aan die noodzakelijke informatisering vandaag niet precies zeggen hoeveel leerlingen of studenten er momenteel deze richting volgen. Met andere woorden, bij een eventuele beleidsoptie ter zake tast men in het duister, omdat men niet over de essentiële gegevens beschikt over het reële effect op het terrein.

Ik heb dit sinds jaar en dag als een van de belangrijkste tekorten vanwege de overheid ervaren. Ter zake moet een oplossing worden gevonden.

Het grote doel van het informatica-project bestaat erin om de stroom van informatie van de scholen naar het departement te uniformiseren en te vereenvoudigen, zodat er voor dezelfde soort informatie slechts één contact is tussen school en administratie en zodat het mogelijk wordt relevante beleidsinformatie snel en efficiënt te behandelen.

Informatisering — en dat is niet onbelangrijk — is dus meer dan louter „op computer zetten” van een aantal gegevens. Het komt er niet alleen op aan de bestaande stroom van manueel verzamelde en verwerkte gegevens om te zetten in computerbestanden en computerprogramma's, maar het is even essentieel om zich af te vragen wat de zin en het nut is van al de verzamelde informatie.

Ongetwijfeld kan en moet men drastisch vereenvoudigen in de informatiestroom door de reglementering te versimpelen en functioneler te maken. Een zekere deregulering — sommigen horen dit graag —, wat door de oprichting van de ARGO mogelijk is, dringt zich nu ook op.

Welke strategie hebben wij ter zake van bij het opnemen van onze verantwoordelijkheid gevolgd ? Het probleem is niet nieuw. Het is wél de eerste keer dat het in de Vlaamse Raad wordt gesteld. Misschien houdt dit verband met de onlangs verschenen persartikels. Het probleem is sinds lang bekend, onderkend en ter sprake gekomen. .

Van meet af aan heb ik de grote nood aan informatisering van het onderwijsdepartement onderkend. Ik heb

Coens

dan ook reeds in 1983 opdracht gegeven aan mijn administratie en het kabinet een grondige studie ter zake te maken.

Daar is tijd over gegaan. Wij hebben herhaaldelijk ook aan de Kamer- en Senaatscommissies meegedeeld hoe-
ver wij stonden.

Na grondig onderzoek en overleg heeft men destijds vier grote luiken omschreven die moesten worden ontwikkeld, namelijk ten eerste, de leerlingenadministratie, ten tweede, de structuren en de organisatie van de scholen, ten derde het personeelsbeheer en ten vierde het materieel en financieel beheer.

Aangezien de essentie van het informaticaproject de verzameling is van de informatie die dan na een eerste verwerking in de scholen zelf wordt doorgestuurd voor verdere processing in de centrale administratie — voor zover dat nodig is — werden voor ieder van deze vier luiken, voorzieningen opgesteld zowel op het vlak van de individuele scholen als op het vlak van de centrale administratie.

Ieder van deze luiken kan men nu uitwerken tot op verschillende niveaus. Men kan zich beperken tot het allernoodzakelijkste, of iets verder gaan tot het noodzakelijke, nog verder tot het nuttige en zelfs tot het wenselijke.

Het is niet omdat men een studie opzet waarin men de brede waaier van mogelijkheden overschouwt, dat dit meteen ook inhoudt dat al die mogelijkheden moeten verwezenlijkt worden. Dat is helemaal niet het geval. Alle beslissingen ter zake moeten nog worden genomen. De studie is één zaak, de beslissing een andere.

De heer R. Daems : Mijnheer de Minister, u zegt dat u uw administratie opdracht heeft gegeven om een studie te maken uitgaande van de bestaande formulierenstroom tussen scholen en administratie. Ik meen te weten dat u in 1982 aan het MIK de opdracht heeft gegeven om die formulierenstroom te onderzoeken. Is dit al dan niet zo ? Mocht dit het

geval zijn dan komen wij voor de zeer eigenaardige toestand te staan dat MIK een opdracht krijgt van het departement Onderwijs en een studie maakt. Op basis van die studie komt u tot de vaststelling dat er een aantal probleemstellingen dienen opgelost te worden en u spreekt daarvoor datzelfde MIK aan. Ik wil er alleen op wijzen dat dit in tegenstrijd is met de wetten van 1976.

Minister D. Coens : Mijnheer Daems, ik moet u formeel tegenspreken. De administratie heeft hier volkomen autonoom gehandeld. Zij heeft natuurlijk tal van informatie ingewonnen omtrent de toestand in het Vlaamse landsgedeelte. Dit gebeurde evenwel totaal vrijblijvend.

De heer R. Daems : U heeft het MIK dus geen opdracht gegeven een studie te maken over de formulierenstroom scholen-administratie ?

Minister D. Coens : Neen, wel zijn er contacten geweest met iedereen die daarover iets te melden had. In tegenstelling met wat sommigen hier laten uitschijnen waren er niet zoveel personen die dienaangaande deskundig onderlegd waren.

Collega Van Rompaey heeft terecht gewezen op bepaalde verdiensten. Ik wil er nog aan toevoegen dat het provinciaal onderwijs van Antwerpen respectievelijk Limburg alsook het grootste scholennet binnen het vrij onderwijs, de Zusters van Vorselaar, hier spraken met kennis van zaken.

De directeur-generaal, de heer Keymeulen, die ook bevoegd is, heeft autonoom allerhande informatie ingewonnen. Ik heb niet de gewoonte om een informatiebeperking op te leggen aan ambtenaren die gedurende een paar jaar allerhande studies hebben gedaan en tenslotte beslissingen hebben voorgesteld die wij later inderdaad hebben genomen. Ik kom hierop nog terug.

De heer E. Derycke : Is het onjuist dat er in 1985 een contract was van om en bij de vijf miljoen ?

Minister D. Coens : Wij moeten elkaar goed begrijpen. De heer Daems sprak van 1982, u spreekt van 1985.

De heer R. Daems : Ik sprak over de periode 1982-1984.

Minister D. Coens : In 1985 was er inderdaad een contract. Voordien zijn er in elk geval geen daden gesteld die de keuze van EDS en het MIK vooraf hebben gedetermineerd.

De heer R. Daems : Ik wil het nog even verduidelijken. Ik meen dat het MIK de expliciete opdracht heeft gekregen om de formulierenstroom te onderzoeken. Ik dacht dat dat in de periode 1982-1984 was, maar ik kan mij vergissen.

Minister D. Coens : Het was in 1985. Het nadeel is dat, als u mij niet laat uitspreken, u bepaalde stappen in mijn betoeg mist. Als u dan nog verschillende data noemt, wordt het bijzonder verwarrend. Het is niet slecht vragen te stellen op basis van inzicht. Uw vragen bewijzen echter dat u dit inzicht op bepaalde punten nog niet hebt. Ik heb nog heel wat te zeggen en als u goed volgt, zult u misschien minder vragen moeten stellen. Ik ben bereid om over deze aangelegenheid te praten, maar ik vind het beter om zo een ernstig onderwerp systematisch te behandelen, zonder meteen met data te goochelen. Ik ken niet alle details uit het hoofd, wel de lijn die wij hebben gevolgd en die ik ook verder wens te volgen.

Ik herhaal dat wij dus nagaan enerzijds wat absoluut noodzakelijk is, anderzijds wat er verder nog allemaal mogelijk is. Bij de aanvang heeft men een exhaustieve lijst opgesteld van alle informatiestromen die in aanmerking komen voor informatisering. Zo kreeg men een breed perspectief voor de toekomst. Er is dus een plan met mogelijkheden. Er is nooit gezegd dat dit plan volledig zal worden uitgevoerd en het is evident dat iedere fase onderworpen wordt aan een afweging van kosten en baten, alvorens men verder gaat. Het uitwerken van een dergelijk compleet programma zou inderdaad — over een periode van tien jaar en in de meest ruime hypothesen — een tiental miljard kunnen kosten. Ik wil niet discussiëren over dit cijfer. Daarin zijn het personeel en de levering van alle materialen aan alle scholen begrepen. Dat is geen ernstige voorstel-

Coens

ling van zaken. Men moet vertrekken — zoveel ken ik ook van informatisering — van een globaal en zo breed mogelijk concept, dan een keuze maken, zodat men weet wat men er later nog kan bijnemen. Wanneer de basisoptie is genomen, zit men vast. Daarom moet deze zo ruim mogelijk zijn. Men mag ook niet verwachten dat het informatiseren van een dergelijk gigantisch beheers- en controlesysteem — namelijk 1,2 miljoen leerlingen, 130.000 personeelsleden, 4.400 scholen en 164 miljard begroting per jaar — kan worden verricht met enkele personal computers en programma's die men in de eerste de beste winkel kan kopen.

Ik weet niet veel af van informatisering, maar ik weet dat het nonsens is om de zaak op die manier voor te stellen.

De heer R. Daems : Op het ogenblik bestaan er op de markt enorm veel pakketten die men kan kopen.

Minister D. Coens : Maar er bestaat niets omtrent hetgeen waarover het hier gaat.

Aangezien u ter zake technisch veel beter onderlegd bent dan ik moet u dat zeker weten.

De heer R. Daems : Ik zeg dat die computerpakketten te verkrijgen zijn.

Minister D. Coens : Ik geloof niet dat u, vanuit uw grote professionele deskundigheid, kunt stellen dat in het departement van Onderwijs zoals het thans is samengesteld, kan worden gewerkt met personal computers en programma's die overal verkrijgbaar zijn.

De heer W. De Vlieghe : U maakt een karikatuur van wat ik heb gezegd.

Minister D. Coens : Ik wil alleen verduidelijken dat het hier over een uniek, complex systeem gaat.

De heer H. Van Rompaey : In aansluiting met de laatste opmerking van collega Daems vestig ik er de aandacht op dat één van de interessante mogelijkheden van MIK is dat men

in staat is om de aanwezige pakketten op een deskundige wijze op hun volle waarde te kunnen schatten. Men laat zich, met andere woorden, niet inpakken door de pakketten of door grote firma's. Men is niet afhankelijk van één of twee constructeurs, maar men beschikt over een ruim gamma van toelieferingen.

Minister D. Coens : Ten eerste, bij de uitvoering van dit project is men met het allerbelangrijkste van start gegaan, met name het uitbouwen van een aantal overkoepelende systemen die nodig zijn om van bij het begin een geïntegreerde aanpak mogelijk te maken.

Ten tweede, werd rekening gehouden met de leerlingenadministratie, omdat de leerlingen de spil zijn van alle onderwijsadministratieve problemen.

Men heeft ook geopteerd voor een verstandige, verkennende aanpak door in tien schoolgemeenschappen piloot-projecten op te zetten. Ik heb het over schoolgemeenschappen, want het ging hier om 25 eenheden verbonden met tien scholen van alle netten, uit alle provincies en van verschillende grootte.

Aan de heer De Vlieghe wens ik te zeggen dat hierbij werd gekozen voor mini-computers die constructeur-onafhankelijk zijn. Door de keuze van Unix als Operating System, werd de mogelijkheid open gehouden om verschillende leveranciers aan het project te laten meewerken. En dit is ook gebeurd.

De opgedane ervaring leert ons wat bruikbaar is en wat niet, waar bijsturing nodig is en correcties noodzakelijk zijn. Het is een goede manier van werken, eerst een breed concept uit te bouwen en op basis van experimenten te bepalen welke richtingen men uitgaat.

Ik kan de collega's verzekeren dat de evaluatie nu zal uitwijzen welke aanpassingen er moeten gebeuren, zowel inzake omvang, mededinging, planning als financiering. Ik zal u straks de huidige stand van zaken meedelen. Er moet inderdaad nog heel wat worden gerealiseerd.

Tot 1 januari 1989 werd in totaal 150 miljoen uitgegeven. Omgerekend per jaar geeft dit 50 miljoen, aangezien het contract slechts startte op 11 oktober 1985. In verhouding met wat moderne bedrijven uitgeven om te informatiseren, is dit bedrag helemaal niet overdreven te noemen. Deze bestedingen werden met de grootste nauwkeurigheid gecontroleerd door de administratie en door de Inspectie van Financiën en met de goedkeuring van het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie, en zijn terecht en op strikt regelmatige wijze uitgevoerd. Maandelijks worden de rekeningen en de projecten voorgelegd aan het advies van de Inspectie van Financiën.

Op een bepaald moment was er inderdaad een overschrijding van het krediet met drie miljoen. Dit blijkt uit de nota, van de Inspectie van Financiën van 16 augustus 1988 waarnaar trouwens werd gerefereerd. Deze overschrijding is te verklaren door het feit dat het initiële opzet financieel niet precies werd ingeschat. Maar ik herhaal dat deze lichte overschrijding werd goedgekeurd door de Inspectie van Financiën.

Thans een woord over de opsplitsing van de kostprijs voor de verschillende posten. Vandaag zijn de programma's en systemen nodig voor een goede en vooral tegen inbraak beveiligde exploitatie van de informatica-infrastructuur, operationeel. De ontwikkeling van deze systemen zoals wachtwoordensystemen, aanvragen distributiesystemen enzovoort, kostte in totaal 35 miljoen. Dit is wellicht het minst spectaculaire deel van de ontwikkeling van het programma ; het is nochtans het meest noodzakelijke omdat het de goede exploitatie van het computersysteem en de bescherming van de privacy, waaraan terecht een grote aandacht wordt besteed, zelf mogelijk maakt.

Een tweede reeks programma's werd ontwikkeld voor de leerlingenadministratie. Dit onderdeel is het verst ontwikkeld omdat, zoals gezegd, de leerlingen de basis zijn van het systeem. Hiervoor werd 28 miljoen frank uitgegeven.

Een ander onderdeel dat aansluit bij

Coens

de leerlingenadministratie is de informatisering van de schoolstructuren en organisatie. Ook op dit vlak zijn een aantal programma's operationeel en is er een aanzet van scholendatabanken. Hiervoor werd 16 miljoen betaald. Ik kan u trouwens het hele overzicht geven van wat geleverd is. Het is manifest onjuist wanneer men stelt dat er 150 miljoen werd uitgegeven en dat daarvoor niets werd geleverd.

Ik beweer niet dat u dat heeft gezegd, mijnheer Daems, maar het werd gesuggereerd. Ik zal de gegevens specificeren. Ten eerste, aan de beveiligingssystemen ter zake werd 35 miljoen besteed. Dat is zeer belangrijk. Iedereen spreekt over veiligheid en wij hebben recente ervaringen ter zake gehad. Ten tweede, de leerlingenadministratie kostte 28 miljoen. Ten derde — en ik kan u hierover uitvoerig inlichten — de informatisering van de schoolstructuren en de organisatie kostte 16 miljoen. Ten vierde, ook met betrekking tot het personeelsbeheer, het materieel en financieel beheer van de scholen, zijn een aantal basisprogramma's ter beschikking. Globaal heeft men aan dit werk 18 miljoen besteed.

Een zeer belangrijk deel van de uitgaven is ook gegaan naar implementatie, opleiding, begeleiding en support voor het departement, namelijk 17 miljoen.

Het uitbouwen van een in-huis capaciteit, binnen het onderwijsdepartement is één van de essentiële problemen van de uitbouw en exploitatie van een geautomatiseerde administratie.

Er is een schrijnend tekort aan gekwalificeerd personeel binnen de administratie. De reden hiervoor is de wervingsstop in de openbare sector en de onmogelijkheid van de publieke sector om te concurreren met de privé-sector voor aanwerving van goede informatici.

Ter zake hebben wij onaangename ervaringen, in die zin dat wij bepaalde mensen hebben opgeleid die echter naar de privé-sector overstapten eens zij de stof onder de knie hadden,

omdat zij daar meer kunnen verdienen dan in de openbare sector. Bijgevolg zitten wij dan weer zonder personeel. Daar wij dus met dat schrijnend tekort aan gekwalificeerd personeel binnen de administratie zitten, is een groot deel van het werk dat eigenlijk door de administratie kan en moet worden gedaan, namelijk het inbrengen en coderen van de gegevens, uitbesteed geworden. Dit is een louter administratieve taak. Deze opdracht kostte 36 miljoen.

Tot zover de verklaring van de reeds bestede som van 150 miljoen. Daartegenover staat dus wel degelijk iets concreet. Er werd 150 miljoen uitgegeven, niet meer of niet minder.

Wat de toekomst betreft is het absoluut noodzakelijk dat het informatiecaplan wordt doorgezet. Er mag niet getwijfeld worden — en dat doet niemand van hen die hier zijn tussengekomen — aan het nut van een door-dachte informatisering van de onderwijsadministratie. De prioriteiten liggen als volgt.

Ten eerste, op korte termijn moet het informatiseren van de leerlingenadministratie de voorrang hebben. Gelijkijdig moeten ook de andere delen — in het bijzonder wat betreft het personeelsbeheer — geleidelijk mee worden uitgewerkt. Vooral het personeelsbeleid is van groot belang omdat hier belangrijke produktiviteitswinsten te realiseren zijn. Meer dan de helft van het personeel van de administratie van onderwijs — toch 1.300 personen — werkt immers op personeelsdossiers. Dat is niet verwonderlijk want het gaat over 150.000 dossiers.

Informatisering kan hier op lange termijn leiden tot belangrijke besparingen en efficiëntiewinsten.

Ten tweede, het versterken van het eigen rekencentrum en de in-huis capaciteit binnen het onderwijsdepartement is een strategische prioriteit. Op korte termijn moet de exploitatie van een aantal systemen ontwikkeld door het MIK kunnen worden overgenomen door eigen personeel. Met het MIK zal een contract worden gesloten om de noodzakelijke training en opleiding van ons personeel zo

snel mogelijk te realiseren. Wie zou dat anders doen ?

De heer R. Daems : Dat is nu net wat ik niet terugvind in het contract.

Minister D. Coens : Wij mogen niet vervallen in de fouten gemaakt in het bedrijfsleven, namelijk de „stop and go-politiek“. Dat betekent iets beginnen, ermee ophouden, dan wat anders proberen om uiteindelijk niets te realiseren. Er moet een zekere continuïteit bestaan. Het gaat hier over het kwalificeren van het eigen personeel. Degenen die daar nu mee bezig zijn, kunnen daar onmiddellijk de nodige support aanbrengen, beter dan wie ook.

Het gaat hier om elementaire training en opleiding die zo snel mogelijk moet worden gerealiseerd. Er moet een einde komen aan het blokkeren van wervingsmachtigingen zodat men gekwalificeerd personeel in dienst kan nemen. Men moet ook zoeken, dat is de kern van de zaak, naar mogelijkheden tot aanpassing van de remuneratie van het personeel opdat wij met eigen mensen het werk helemaal zouden aankunnen. Voorlopig moeten wij zien hoe wij de zaken kunnen binnen de mogelijkheden van vandaag. Hier open ik een problematiek die veel ruimer is dan deze van alleen het Onderwijsdepartement. Het gaat om het hele Openbaar Ambt, de plaats en betekenis van gekwalificeerd personeel, hun vergoeding enzovoort.

De heer R. Daems : Mijnheer de Minister, sta mij toe u even te onderbreken.

Hoe onvoorstelbaar ruim het contract al is gespecificeerd vind ik daarover toch niets terug in de bepalingen. Betekent zulks dat het MIK dit alles voor u gratis doet of hebt u nu al een bijkomend contract afgesloten ?

Minister D. Coens : U hebt werkelijk niet goed geluisterd. Ik heb gezegd dat in die 150 miljoen de opleidingsopdracht, het inbrengen en coderen van gegevens inbegrepen is.

Ik heb dit alles reeds in de nationale Regering aangebracht. Ik heb daar ook gesteld dat wij eigen mensen

Coens

moeten hebben en gespecialiseerde krachten moeten kunnen aantrekken. Met het oog op de besparingen stonden wij echter voor een absolute aanwervingsstop. Wij hadden niet de mensen om het informatiseringswerk te doen. Wij hebben ze moeten opleiden. Vanzelfsprekend is de beste oplossing het nu beschikken over eigen gekwalificeerd personeel om alles binnen de administratie zelf te doen.

De heer R. Daems : Mijnheer de Minister, mijn vraag is alleen of u al een nieuw contract hebt afgesloten met het MIK.

Minister D. Coens : Ik zeg dat wij het probleem moeten oplossen van de training en de opleiding van ons personeel, maar dat kan niet van vandaag op morgen, met eigen personeel gebeuren. Ik spreek hier van de opdrachten naar de toekomst toe en zeg dat daaromtrent de nodige beslissingen nog moeten worden genomen. U vraagt naar beleidsinzichten en intenties. Ik antwoord u daarop dat dit prioritair is.

De heer R. Daems : Ik heb geen enkele kritiek op de beleidsoptie die u neemt en waarin u stelt dat u het personeel moet opleiden om in eigen regie een aantal dingen te kunnen doen. In het contract dat u nu met het MIK hebt afgesloten en waar ik zeer zware bedingen bij heb, vind ik alleen terug het ontwikkelen van software en het uittesten daarvan. Er staat niets in over het opleiden van personeel. U moet dus toch wel een bijkomende opdracht aan het MIK hebben gegeven. Als het MIK uw personeel opleidt moet het toch die opdracht hebben gekregen. In het bestaande contract blijkt dat niet te kaderen.

Minister D. Coens : Wat men nu doet is stap voor stap doen wat nodig is. Maandelijks worden de rekeningen voor prestaties ingediend.

De heer R. Daems : Het gaat over het MIK.

Minister D. Coens : Maar ik heb nog geen woord over het MIK gezegd. Ik heb het enkel gehad over wat in de toekomst moet worden vastgelegd.

De heer E. Derycke : Zonder vooruit te willen lopen meen ik dat deze zaak toch belangrijk is.

Aan de hand van de bedragen die u heeft opgesomd en die ik heb genoemd, namelijk 150 miljoen, stel ik vast dat u zegt dat u in twee fazen heeft gewerkt en dat u een studie-opdracht heeft gegeven aan het MIK.

Minister D. Coens : Ik heb over het MIK nog niet gesproken.

De heer E. Derycke : De bedragen die u heeft genoemd werden toch aan het MIK betaald ?

Minister D. Coens : Ja, ik heb gezegd wat er gedaan is.

De heer E. Derycke : Maar u heeft toch een uitvoeringsopdracht gegeven om de software te schrijven voor de leerlingen, de administratie en alle andere punten, die u heeft opgenoemd. Het ging vooral om de leerlingen en de administratie omdat u dat, terecht, prioritair stelt.

De vraag die de heer Daems u stelt is of in de opdracht tot het concreet schrijven van de software de opleiding voor onze ambtenaren is voorzien ?

Minister D. Coens : Tot hiertoe niet. Dit is evenwel een zeer dringende noodzaak. Immers, het komt erop aan dat onze eigen mensen dat kunnen doen en ik neem aan dat u het daarmee eens is. De vraag is hoe en wie dat zal doen en wie met de materie vertrouwd is. Ik zeg u eerlijk dat het mij voorkomt dat het op dit moment best is — men dient zich dat niet al te ingewikkeld voor te stellen — en dat die operationele bekwaamheid tot het opnemen van gegevens en het keurig verwerken ervan vrij snel kan gebeuren. Dat is dus zeer dringend. Immers, het doel is dat men dat volledig met eigen personeel doet, zoniet zullen wij niet tot de realisatie van dit project komen. Dat is dus iets dat moet worden voorzien.

De heer E. Derycke : Dat is dus complementair aan de opdracht en dat zal dus gebeuren in afzonderlijke gunning, waarvoor u zegt dat het aangewezen is daartoe op dit ogenblik beroep te doen op het personeel van het MIK.

De heer R. Daems : Zie daar !

Minister D. Coens : Wel, is dat dan zo verwonderlijk ?

De heer R. Daems : Voor u is dat niet verwonderlijk omdat u met handen en voeten aan het MIK gebonden is.

Minister D. Coens : Neen, wij zijn niet gebonden. Wij moeten toegeven dat dit niet eenvoudig is, maar wel echt nodig. Het versterken van inhuiscapaciteit is ook noodzakelijk opdat de publieke sector zich als een gelijke partner en met specialistische kennis ter zake zou kunnen opstellen tegenover computeradviesbedrijven en -constructeurs. Het gaat er dus om dat wij het zelf kunnen doen. Ik neem aan dat men daar van een bepaalde kant geen probleem mee heeft.

De heer E. Derycke : U wilt het personeel zelf opleiden om die mensen sterk genoeg te maken om de markt te betreden voor de aankoop van onder andere de hardware.

Minister D. Coens : Het is een feit dat wij niet voldoende bekwaam personeel hebben en dat deze personen zich dag en nacht uitsloven. Het is evenwel niet eenvoudig om vanuit onderwijs, evenals vanuit andere departementen, als volwaardige en gelijke partners in het publiek belang op te treden. Het is een zeer belangrijke zaak en zij, die daarmee in de privésector ervaring hebben, zullen dat niet tegenspreken. Ten derde, wordt er momenteel werk gemaakt van een analyse die moet uitmaken hoever men wil gaan in de uitwerking van het hele programma. Zoals gezegd zou alles uitvoeren een zeer dure aangelegenheid zijn, waarbij de kosten wellicht niet opwegen tegen de baten. Uit de verkennende mogelijkheden kunnen we nu oordeelkundig kiezen. Er wordt bovendien gestreefd naar het opdelen van het informaticaproject in deelbare stukken en modules.

Met deze modulaire benadering zou het eenvoudiger zijn de kosten-baten-overwegingen uit te voeren. Het zal ook mogelijk zijn deze modules aan te bieden voor concurrentiële bieding, zodat ook andere software-

Coens

ontwikkelaars in aanmerking kunnen komen. . .

De heer R. Daems : Dat heeft u met de Vereniging van Software afgesproken !

Minister D. Coens : Deze personen waren, evenmin als u, op de hoogte van de stand van zaken. Wij hebben die verduidelijking gegeven. Zij gingen akkoord. Er is een inzage in alle dossiers, uiteraard in de eerste plaats voor de Parlementairen. Wij hebben niets te verbergen. Alles is nog mogelijk en alle beslissingen ter zake zijn relevant. De uitgaven werden verantwoord ; thans moeten de beslissingen worden genomen.

De heer R. Daems : U zal de opdracht, zoals u ze heeft omschreven voor het MIK, nu in feite opdelen en u zal dit aan de privé-markt gunnen. Het contract dat u aan MIK gaf was datgene wat u nu opsplijst en waarover u zegt dat de markt moet spelen.

Minister D. Coens : Het is een studiecontract in regievorm. Wij zullen een implementatie uitsplitsen en zien wie wat best kan doen en dit aan de meest voordelige voorwaarden, rekening houdend met de kosten en de baten. (**Onderbreking van de heer Daems**)

Straks zal ik ingaan op wat precies de opdracht was of niet was ; ik zal u ter zake de nodige verduidelijking geven.

De modulaire benadering zal ook toelaten de kosten van het project precies in te schatten. Door het als één groot geheel voor te stellen, is men vanzelfsprekend niet in staat om precies te weten wat de diverse elementen kosten. Wij zullen dus tot uitsplitsing en openstelling overgaan, om na te gaan wie wat best kan doen. Dat is een uitermate belangrijke verduidelijking die wij aan de sector hebben gegeven en die absolute voldoening heeft geschonken.

Ten vierde, er moet tevens rekening worden gehouden met een aantal nieuwe ontwikkelingen. Sedert de jaren 1982-1983 – toen het eerste denkwerk gebeurde, en toen wij in

1985 tot een contract kwamen – is er heel wat geëvolueerd. In de informatica-technologie is er heel wat veranderd. Ik treed de sprekers bij die dat hebben onderstreept. Inderdaad, er zijn enorme veranderingen op dat vlak ; zij zijn spectaculair, ook in de tijd. Belangrijke elementen zijn : de vriendelijkheid van gebruik, de dalende kostprijs, alsook de technische mogelijkheden, die met de dag toenemen.

Vervolgens ben ik niet blind voor het feit dat, op het terrein, de scholen zelf, software en eigen computers aanschaffen. Men moet ter zake pogen de scholen te overtuigen systemen aan te kopen die kunnen communiceren met de centrale computer op het departement zelf.

Bovendien is er binnen de Vlaamse Executieve het RITA-project. Omdat dit project complementair is aan het onderwijsproject en er zeker geen substituu t van is, omdat het de informatisering beoogt van de administratie als zodanig , zullen wij streven naar een optimale samenwerking en comptabiliteit. Dat zijn de nieuwe gegevens, de nieuwe mogelijkheden waarvoor wij nu staan, zodanig dat wij administratief ervoor zorgen dat alles in samenhang gebeurt. Ook binnen het onderwijs is er dan een bijkomende dimensie, die niet tegengesteld mag zijn, maar die daarin moet worden opgenomen.

De heer E. Derycke : Het onderwijsproject gaat dus op het centraal geheugen van het RITA-project, of omgekeerd ?

Minister D. Coens : Binnen het onderwijs zijn er twee dimensies : het centraal-administratieve moet worden ingeschakeld en moet verenigbaar zijn met het geheel van de Vlaamse administratie. Supplementair, complementair – dus niet tegengesteld – is er de relatie met de scholen, specifiek inzake onderwijs.

De heer E. Derycke : Dus niet afhankelijk !

Minister D. Coens : Wij moeten in het geheel onderzoeken wat ter zake mogelijk is. Wij staan dus voor deze nieuwe uitdagingen. Inderdaad, wij leven zeer snel, wij evolueren. Bijge-

volg moeten wij alles in de nieuwe context plaatsen, niet in het minst het ARGO-project. Ter zake staan wij voor de autonomie. De inrichtende macht van het gemeenschapsonderwijs, die nu is losgekoppeld van de centrale administratie, heeft een andere configuratie. Wij willen dit ten volle respecteren.

Tot zover mijn antwoord over het informaticaproject zelf, zowel wat de feiten uit het verleden als de mogelijkheden en de beslissingen die voor de toekomst moeten worden genomen betreft.

In het tweede punt licht ik de betrokkenheid van het MIK nader toe.

De onderhandse overeenkomst met het MIK is een gevolg van de uitvoering van het contract dat tot stand kwam met EDS naar aanleiding van de vervanging van de mainframe computer van het departement van Onderwijs in 1985.

Het geheel van verbintenissen met EDS bestond uit drie zaken : de vervanging van de mainframe, de conversie van bestaande software en het op zich nemen van een aantal verantwoordelijkheden voor toepassingssoftware.

De gunning aan EDS is het resultaat van een standaard procedure van beperkte offerte-aanvraag waarbij 21 firma's een bestek hebben ontvangen en waarbij zeven bedrijven conform aan het lastencohier hebben geantwoord. Van de zeven gaven er drie geen antwoord op de vraag naar toepassingssoftware. Van de vier resterende bedrijven waren er drie, waaronder EDS, die het MIK voorstelden als eventuele onderaannemer.

Aan de heer Derycke en andere geïnteresseerden kan ik meedelen dat de lijst van de 21 firma's hier onmiddellijk kan worden bekomen.

Het is onjuist te beweren dat de toekenning van de ontwikkeling van de toepassingssoftware aan het MIK zou gebeurd zijn zonder mededinging van de concurrentie. De geïnteresseerde hardware-constructeurs en system integrators hebben de software markt verkend om aan de beperkte offerte-aanvraag te voldoen.

Ik zet even de feiten op een rij.

Coens

Ten eerste, in juli 1984 werd een beperkte offerte-aanvraag uitgeschreven voor de vervanging van de mainframe computer, de conversie van de bestaande software en het op zich nemen van verantwoordelijkheden ten aanzien van toekomstige software. De offerte-aanvraag werd gepubliceerd in het Bulletin der Aanbestedingen en in het supplement van het Officieel Tijdschrift van de Europese Gemeenschap.

Ten tweede, iedereen die erom verzocht, werd opgenomen in de lijst van mogelijke leveranciers. In het totaal werd aan 21 bedrijven per aangevend schrijven een bijzonder bestek gestuurd.

Ten derde, het bijzonder bestek specificiert de vereisten die aan het centraal systeem worden gesteld wat hardware, software, netwerk en ondersteuning betreft.

Ten vierde, het luik software omvat drie delen ; namelijk de te leveren systeem-software, de conversie van bestaande programma's op het nieuwe systeem en de toepassingssoftware.

Ten vijfde, paragraaf 2.3.1. van het bestek luidt : „De inschrijver moet indien nodig en tegen overeen te komen prijs, kunnen instaan voor de ontwikkeling van de toepassingssoftware die voldoet aan de noodwendigheden van het Ministerie van Onderwijs”.

Ten zesde, drie inschrijvers stelden het MIK aan als onderaannemer. Een gedetailleerde documentatie werd bijgevoegd. Hieruit bleek dat het MIK de nodige garanties bood.

Ten zevende, nadien is een onderhandse overeenkomst — in uitvoering van het voorgaande — afgesloten met het MIK.

Aan de heer Daems wil ik zeggen dat hiervoor het artikel 17 § 2, 4° — ervaren technici — van de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten kan worden ingeroepen.

Terloops stip ik hier aan dat de procedure van onderhandse overeenkomsten niet uniek is. Ook voor het

informatica- en bureauticabeleid van de Vlaamse administratie werd dergelijke procedure voorgesteld.

Ter attentie van de heer Derycke geef ik nog graag de juiste definitie van de opdracht, zoals omschreven in het contract met het MIK. Deze luidt :

„De Staat geeft opdracht aan het MIK de nodige toepassingssoftware te ontwikkelen met het oog op het controleren, registreren, de transmissie en de verwerking van de gegevens van de scholen. Deze toepassingssoftware wordt voor een gedeelte specifiek ontwikkeld in functie van de eigen apparatuur van de scholen en voor een complementair gedeelte in functie van de centrale computer van het departement van onderwijs en zodanig dat een transmissie van gegevens in beide richtingen mogelijk is. Het uittesten van deze transmissie behoort eveneens tot de opdracht.”

Alles wat men tot nog toe heeft gedaan kadert in deze opdracht.

De heer R. Daems : Mag ik u ook verwijzen naar artikel 2 van datzelfde contract. Het bevat vier delen met name leerlingenadministratie, materieel en financieel beheer, structuren en organisaties en personeel.

In artikel 1 geeft u de opdracht de software te ontwikkelen die te maken heeft met deze vier grote blokken en ook om die uit te testen. In het contract staat nergens dat het kan worden opgezegd behalve wanneer het MIK niet voldoet aan het contract. Nu zegt u dat men de opdracht die hier is beschreven gaat opdelen en op de markt brengen. Hoewel dit voor mij geen enkel probleem stelt vraag ik mij toch af hoe u dit gaat doen.

Minister D. Coens : Dat is perfect mogelijk. Het is een regiecontract waarbij bepaalde prestaties worden geleverd op basis van een maandelijks ontwerp dat betrekking heeft op de toekomst.

Er is een bepaling voorzien waardoor wij de opdrachten kunnen aanpassen in functie van de budgettaire mogelijkheden en van de opdrachten.

Wij zijn gemachtigd om die opdrachten te bepalen, te definiëren. Dat gebeurt maandelijks. Wanneer wij de opdracht niet geven dan is zij ook niet gekend. Wanneer wij een opdracht toekennen moeten wij betalen volgens de regie-overeenkomst.

De heer E. Derycke : Het contract bepaalt in artikelen 1 en 2 : „Creatie van software om te gebruiken in de vier diverse takken die u heeft opgesplitst .”

U heeft gezegd dat u daarvoor reeds 150 miljoen heeft betaald. Dat is wel besteed. Daarin kan en wil ik u volgen. „Creëren van software” wil voor mij echter zeggen het schrijven van programma's. Wanneer ik het goed begrijp zijn die programma's dus geschreven.

Minister D. Coens : In zover de algemene onderkenning is gebeurd. Nu moeten wij deelsgewijze, in functie van wat wij wensen, zeggen wat wij gaan doen. Het is ongetwijfeld zo dat een groot deel van wat mogelijk is niet in opdracht zal worden gegeven.

De heer E. Derycke : Heeft men dan een algemeen concept geschreven ?

Minister D. Coens : Inderdaad, dat heeft men gedaan.

De heer E. Derycke : Dat algemeen concept heeft dus een kostprijs van 150 miljoen. Nu zegt u dat wij moeten zien wat van dat algemeen concept bruikbaar is voor onze administratie. U zegt dat men het gaat modulareren en verwijzen naar de privé-sector.

Minister D. Coens : Natuurlijk.

De heer E. Derycke : Dat wil dus met andere woorden zeggen dat de privé het in detail moet herschrijven om het toepasbaar te maken.

Minister D. Coens : Het hangt ervan af wat wij nu zullen beslissen en in welke termen het zal worden opgesteld, gebruik makend van het basis-materiaal waarover wij nu beschikken, niets meer, niets minder. Het is dus een totaal open systeem.

De gegevens over de kwalificatie en de vertegenwoordiging van het MIK zijn beschikbaar. Ik ga daar hier niet

Coens

dieper op in. Wij hebben geen andere studieopdrachten ter zake gegund. Het MIK — niemand betwist dat — is een instelling met ervaring inzake onderwijsadministratie. Het MIK heeft tot op heden bepaalde prestaties geleverd. Wij zullen moeten vastleggen wat nog moet en wat kan inzake de openheid van het modulair systeem dat wij hebben toegelicht.

Een belangrijk aspect is tevens de privacy.

De bescherming van de privacy van leerlingen, ouders en leerkrachten is een van de grootste zorgen in het project.

Het verrichte programmeerwerk beoogt precies een sluitend systeem te ontwikkelen zodat niet-geautoriseerde toegang tot het systeem uitgesloten is. Een systeem van paswoorden, sleutels en toegangsmachtigingen staat momenteel op punt.

Enkel die informatie die wettelijk vereist is voor de correcte uitvoering van de reglementering wordt opgevraagd, niets meer, niets minder.

Aan de heer De Vlieghe kan ik onmiddellijk een lijst bezorgen van de data die per leerling/leraar of een andere personeelscategorie worden verzameld.

Niet alle informatie die in de scholen wordt verzameld — dat is evident —, wordt doorgestuurd naar de centrale computer.

Slechts een deel van de informatie, namelijk datgene wat strikt noodzakelijk is voor de controle en toezicht, wordt overgemaakt. De overige gegevens zijn evident uitsluitend voor de scholen beschikbaar en blijven hun aangelegenheid.

Men zou trouwens kunnen overwegen om aan alle fysieke personen waarover gegevens worden verzameld het recht op inzage van hun dossier te verlenen, zodat deze hun gegevens kunnen controleren. Trouwens, de wetgeving ter zake moet hier worden gerespecteerd.

Tenslotte moet men ook niet verzwijgen dat er in de huidige situatie een

reëel probleem is inzake de bescherming van de privacy. Bepaalde mensen kunnen zich vandaag moeilijk onthouden van niet helemaal geautoriseerde inzage, niet in het eigen dossier, maar in het dossier van anderen !

Dit gebeurt ook nog vandaag. Ook hier werd uiteraard grote zorg besteed aan de problematiek van de privacy. Wij kunnen er niet zorgvuldig genoeg mee omgaan. De wetgeving is er, zij moet ten volle worden gerespecteerd, zeker in deze aangelegenheid, in het bijzonder waar wij noodzakelijkerwijze een aantal kenmerken van leerkrachten en leerlingen moeten hebben.

Ik kom tot mijn besluit.

Tot slot herhaal ik dat het absoluut noodzakelijk is aan de informatisering van het Onderwijsdepartement verder te werken.

Hierdoor zal cijfermateriaal beschikbaar worden dat onontbeerlijk is voor het bepalen van correcte beleidsopties op het gepaste ogenblik. Daarbij heeft het departement sinds 1985 heel wat ervaring en know-how opgedaan om nu met kennis van zaken de juiste keuzen te maken op het gebied van de noodwendigheden van informatisering.

Het wordt nu ook mogelijk om vanuit het departement als gelijkwaardige partners naar de markt te gaan.

In mijn antwoord ging het dus niet om een repliek op bepaalde persartikels maar om het beantwoorden van de vragen van collega's die vanuit hun parlementaire controle-opdracht getuigenis gaven van hun kennis en interesse voor de belangrijke aangelegenheid van de informatisering van het Vlaams onderwijs.

Ik ben ervan overtuigd dat hiermede de noodzakelijke opheldering is verstrekt en dat wij nu samen, Vlaamse Executieve en Raad, het informatiseringsproject inzake onderwijs optimaal verder kunnen zetten in het belang van het goed functioneren van het beheer van het Vlaams onderwijs.

De opdracht kan worden aangepast

in bijlage 1 bij de overeenkomst MO-2. Ik lees de passus, waarvan ik de tekst net heb gekregen : „De opdracht kan tijdens de uitvoering van deze overeenkomst gewijzigd worden op grond van de bereikte resultaten of met het oog op een nieuwe oriëntering.” Dit is een zeer belangrijke passus. De bepaling, waarover u twijfelde, is zeer expliciet. Ik herhaal ze omdat ze zo belangrijk is : „De opdracht kan tijdens de uitvoering van deze overeenkomst gewijzigd worden op grond van de bereikte resultaten” — er zijn nu resultaten — „of met het oog op een nieuwe oriëntering.”

We zijn quasi autonoom bevoegd. Is „opdracht wijzigen” niet voldoende ?

De heer E. Derycke : „Wijzigen” is juist maar u kan niet weg.

Minister D. Coens : We kunnen die opdracht aanpassen. U mag er juridisch op blijven hameren maar wij hebben bevoegdheid ter zake. Wij kunnen de opdracht wijzigen. Wat wil u nog meer ?

Wij hebben belangrijke informatie en ervaring opgedaan. Wij zullen nu beslissingen nemen in alle openheid en duidelijkheid. Ik wil met u graag een bezoek brengen aan het departement — u hebt misschien niet zoveel ervaring in dat verband — en dan zal u merken wat er gebeurt en hoe wordt gewerkt.

Wij zijn nu in staat de informatisering van ons Vlaams onderwijs autonoom te bepalen, rekening houdend met wat is verworven.

Die weg moeten we blijven volgen in het belang van het goed beheer van ons Vlaams onderwijs.

De Voorzitter : Gelet op het gevorderde uur, zal ik strikte tijdsminuten toepassen voor de replieken.

De heer W. De Vlieghe : Over hoeveel tijd beschik ik, mijnheer de Voorzitter ?

De Voorzitter : Over vijf minuten.

De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe (op de tribune) : Bondig dus drie opmerkingen vermits ik maar over vijf minuten beschik.

De Vlieghe

Ten eerste, de Minister heeft niet geantwoord op mijn vragen met betrekking tot het statuut van EDS en het statuut van onderaannemer van het MIK. Hij heeft voortdurend geciteerd uit het lastencohier maar niet uit het contract, dat ik wel bij mij heb. Daarin staat geen letter meer over het MIK of over de toepassing van de software. Alleen de conversie is erin vermeld.

De tweede opmerking betreft de technisch beste oplossingen. De Minister heeft gesuggereerd dat ik heb voorgesteld dat Tandicomputers zouden worden gekocht.

Minister D. Coens : Dat heb ik niet gedaan.

De heer W. De Vlieghe : Ik overdrijf misschien in de andere richting.

De mini's, waarmee wordt gewerkt, zijn technologisch voorbijgestreefd. De PC's die nu op de markt zijn, hebben de capaciteiten van de mini's van vijf jaar geleden.

Het gehele concept moet opnieuw worden doordacht.

Ten derde, de voorbeelden die de heer Van Rompaey heeft gegeven, wijzen op de beroepsernst en de kennis van het MIK, wat door niemand wordt betwist.

Het gaat telkens om kleine netwerken en kleine projecten.

De belangrijkste conclusie, waartoe ik ben gekomen, is dat het duidelijk is dat het project een flop is. Ik heb gehoord dat er over heroriëntering wordt gesproken. Ik heb ook gehoord dat een aantal programma's worden uitgewerkt. Nu verneem ik dat het geheel opnieuw wordt bestudeerd en dat het modulair zou worden verdeeld, wat vanaf het begin had moeten gebeuren. Iedere analyst weet dat men modulair moet werken.

De heer R. Daems : De Minister heeft in het begin vier modules aangeduid. Daaraan is echter niet gewerkt.

De heer W. De Vlieghe : Modulair programmeren is veel gedetailleerder

dan vier grote blokken aanduiden. Ik merk op dat het project geheroriënteerd is, dat de taak van het MIK niet meer is de bestaande aanzetten van programma's uit te werken maar alleen een analyse te maken van wat er moet gebeuren en dat deze stukken later zullen worden uitbesteed. Dit zou misschien wel de goede oplossing zijn voor een zaak die duidelijk op het verkeerde spoor zat.

Tot slot zou ik nog aan de heer Minister willen vragen of de uitnodiging om het departement van onderwijs te bezoeken ook geldt als uitnodiging om een bezoek te brengen aan het computercentrum en een demonstratie te krijgen teneinde te kunnen uitmaken hoe ver het project staat.

De Voorzitter : De heer Daems heeft het woord.

De heer R. Daems (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik stel vast — zoals ook de heer De Vlieghe heeft gezegd — dat u eigenlijk op een toch wel vrij groot aantal zeer gedetailleerde vragen die hier vandaag zijn gesteld, niet heeft geantwoord.

Mijnheer de Minister, zou een van de redenen kunnen zijn — en dit heeft mij persoonlijk nogal tegen de borst gestoten — dat u het antwoord op de interpellatie reeds gisteren aan de pers zou hebben meegedeeld? Ik heb dit inderdaad daarstraks vernomen. Is deze informatie juist?

Minister D. Coens : Neen.

De heer R. Daems : Ik dank u, mijnheer de Minister. Moest dit inderdaad wel het geval zijn, dan zou dit een enorme uitholling van het Parlement betekenen. Ik kreeg deze informatie en ik zal ze, met uw goedkeuren, natrekken.

Minister D. Coens : In dit opzicht bent u totaal vrij.

De heer R. Daems : Mijnheer de Minister, u heeft gezegd dat u in de periode 1982-1984 geen opdracht aan het MIK heeft gegeven inzake het onderzoeken van de formulierestroom scholen/administratie. Ik heb een informatie dat deze opdracht wel gegend zou zijn geweest. Ik heb hier-

van geen concrete elementen. U zal mij willen toestaan dat ik dit feit verder onderzoek. Mocht blijken dat ik deze gunning wel vind, zal ik noodzaak zijn u opnieuw te interpellieren. Dit zou inderdaad betekenen dat degene die een gunningsopdracht heeft gekregen — een studieopdracht over een project dat u nadien bij offerte gunt — eigenlijk zijn eigen offerte heeft geschreven via het krijgen van de opdracht. Indien deze opdracht niet bestaat, mag u deze opmerking als onbestaande beschouwen. Bestaat zij wel, dan zal ik u dienaangaande opnieuw interpellieren.

Wat de realiteit van dit contract betreft, laat ons, mijnheer de Minister, een kat een kat noemen. Er is een opdracht gegeven om software te ontwikkelen en uit te testen inzake het beheer, en het management van heel het onderwijsnet. U heeft die opdracht gegund aan een bepaalde VZW. Ik ga niet in op de ondergronden van deze VZW. Ik stel alleen vast dat die opdracht zeer ruim was omschreven, dat er vier pijlers werden vooropgesteld, dat de kost was geraamd op 130 miljoen, dat u nu reeds 150 miljoen heeft uitgegeven, en dat u nu diezelfde opdracht in stukken gaat kappen om ze nu pas aan de particuliere sector te gunnen. Daar bovenop stel ik mij nog de vraag of die firma — waarvoor u geen enkel element terug vindt om het contract met het MIK te verbreken — niet het recht heeft onmiddellijk naar de rechtbank te stappen, en dat u uiteindelijk gezien bent. Want volgens mij heeft u geen enkele poot meer om op te staan inzake uw relatie Staat/MIK.

De Voorzitter : De heer Derycke heeft het woord.

De heer E. Derycke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik zal trachten kort te zijn.

Ik zou graag nog drie zaken van de Minister vernemen. Wat de juridische aspecten van deze zaak betreft, zijn er nog veel open vragen. Voor een discussie over deze materie zouden wij enkele uren moeten uittrekken.

Mijnheer de Minister, ik zou niet alleen graag worden uitgenodigd om

Derycke

alle facetten van het contract uit te praten maar ook om de pilootscholen te bezoeken teneinde vast te stellen wat er precies op dit domein reeds werd gerealiseerd. Mijnheer de Minister, heeft u in 1985 al dan niet een contract afgesloten omtrent de doorlichting van de formulierenproblematiek ?

Een tweede vraag betreft het probleem van de realisatie. In de opdracht die u aan het MIK heeft gegeven, heeft u gevraagd de realisatie van het schrijven van software op vier sectoren, en wij hebben ze ten overvloede reeds opgesomd. U zegt dat er juridisch geen enkel probleem bestaat en dat u de opdracht te allen tijde kunt wijzigen. Goed. U kan de opdracht wijzigen indien u in het geïntegreerd contract stukjes verschuift, bij voorbeeld op dit ogenblik minder belangstelling voor personeel en meer voor de gebouwen, voor de boekhouding of de personeelsadministratie. Ik begrijp echter niet de link die u legt en waar u zegt nu 150 miljoen aan MIK te hebben betaald voor het schrijven van een globaal project dat wij nu aan de particuliere sector gaan uitbesteden.

Mijnheer de Minister, u zult veel overredingskracht nodig hebben om die bevriende organisatie te verhinderen een procedure voor de rechtbank in te zetten zo ze dit wenst. Waarom zeg ik dat ? Omdat u in de initiële opdracht van 1985 die firma een opdracht „tot realisatie” hebt gegeven. Ofwel is er iets gerealiseerd ofwel niets. Dit kan alleen maar gecontroleerd worden door na te gaan wat er in die tien pilootscholen is gebeurd. Bestaat er in die tien scholen al een diskette met de administratieve gegevens ?

Derde vraag. Bent u op uw stappen teruggekomen na het initiatief van de software fabrikanten of houdt u daar geen rekening mee omdat MIK zelf al een offerte-aanbod heeft gedaan van ongeveer 500 miljoen voor de verdere realisatie van de programma's. Gaat u op dat laatste voorstel in of wendt u zich tot de markt ?
(Applaus bij de SP, de PVV en AGA-LEV)

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, we zouden met dit onderwerp nog uren kunnen doorgaan. Ik denk dat dit vandaag niet mogelijk is, maar ik nodig de leden van deze Raad uit over dit en andere punten in de Commissie de discussie verder te zetten. Ik nodig ze ook uit voor een bezoek aan de administratie en voor een evaluatie van de pilootprojecten.

Alles wat tot nog toe is gebeurd, verliep regelmatig en correct, rekening houdend met de adviezen van de administratie en met de Inspectie van Financiën.

Met het bedrag dat tot op heden werd besteed, hebben wij nuttige en waardevolle resultaten bereikt. Wij kunnen daar iets mee doen.

Voor de beslissingen die in de toekomst zullen moeten worden genomen, zullen wij rekening houden met de evolutie van de jongste jaren. Die ervaring van de jongste jaren was nuttig en noodzakelijk. Ik meen dat wij met de informatisering van ons onderwijs moeten doorgaan.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Cuyvers en Devolder werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord hebbende de samengevoegde interpellaties tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs,

van de heer De Vlieghe over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen, van de heer Daems over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen, van de heer Derycke over de overeenkomst gesloten tussen de Belgische Staat en het Mekanografisch Instituut der Kempen VZW ;

— gehoord hebbende het antwoord

van de Minister en het debat verzoekt de Vlaamse Executieve :

- onmiddellijk een einde te maken aan het van de Belgische Staat overgenomen project betreffende de automatisering van het onderwijs ;

- onmiddellijk de nodige stappen te nemen om het project om te buigen in de richting van een kostenbesparend gedecentraliseerd informaticasysteem, waarbij andere software-bedrijven kunnen betrokken worden ;

- te beletten dat enige persoonlijke informatie betreffende leerlingen en ouders, en enige informatie betreffende leraars en personeel die niet nodig is voor het uitbetalen van de wedden, de school zou verlaten waar deze personen toe behoren.”

Door de heren 'Seeuws en H. Van Rompaey werd tot besluit van deze interpellatie ook een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de samengevoegde interpellaties van de heren De Vlieghe, Daems en Derycke tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs,

over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen en over de overeenkomst gesloten tussen de Belgische Staat en het Mekanografisch Instituut der Kempen VZW ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag”.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Devolder tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het huurcontract met het vakantiecentrum Blutsijde te Bredene

De Voorzitter : Aan de orde is de



Jaren beleidservaring in het Departement Onderwijs, antwoordde Minister D. Coens (CVP), hebben mij overtuigd van de absolute noodzaak van een degelijk informatiseringssysteem, weliswaar rekening houdend met de specifieke eisen van het Departement, dat met geen enkele andere onderneming kan vergeleken worden

interpellatie van de heer Devolder tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het huurcontract met het vakantiecentrum Blutsijde te Bredene.

De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, wij zullen inderdaad nog een tijdje moeten doorgaan met de materie die hier deze ochtend reeds ruim aan bod is gekomen met name overheidscontracten en contracten in de onderwijssector.

Wij konden immers via menige vrij heftige perspolemieken vernemen dat de Vlaamse Staatssecretaris voor Onderwijs, Pierre Chevalier, in de laatste weken voor de bevoegdheids-overdracht van de beleidsmaterie Onderwijs een aantal belangrijke beslissingen heeft genomen die volgens zijn opvolger, nu sedert de recente staatshervorming de Vlaamse Gemeenschapsminister Daniël Coens, op zijn zachtst uitgedrukt, niet altijd

konden bogen op de nodige politieke deontologie, die tijdens deze overdrachtfase diende gerespecteerd te worden.

De kat werd in feite de bel aangeboden toen Minister Coens bekend maakte dat hij het in extremis door Staatssecretaris voor Onderwijs Pierre Chevalier opnieuw ondertekende huurcontract met het socialistische vakantiecentrum Blutsijde te Bredene niet opnieuw wenste te honoreren omdat hij van oordeel was dat de Vlaamse Gemeenschap zich hier werkelijk „blut" diende te betalen aan een aan de socialistische zuil verbonden instelling.

Deze instelling werd in het verleden reeds ingehuurd door de Belgische Staat — ook door een SP-Minister — maar in 1985 verbrak Daniël Coens, toen nog nationaal Minister voor Onderwijs, deze overeenkomst, precies omwille van de te hoge kostprijs.

Waarschijnlijk terecht, want het socialistisch centrum zag zijn eis tot schadeloosstelling voor vijftig miljoen

wegens eenzijdige contractverbrekking in eerste aanleg door de Rechtbank afgewezen.

De heer E. Derycke : Dat is onjuist.

De heer J. Devolder : Dat werd meegedeeld.

Dit alles kon de voormalige Staatssecretaris Chevalier er niet van weerhouden zijn zuilgebonden vrienden met een nieuwe overeenkomst te honoreren die voorzag in een jaarlijkse huurovereenkomst naar rata van twintig miljoen per jaar waar bovenop nog 18 miljoen personeelskosten en 4 miljoen infrastructuurkosten.

Er werd een huurtermijn van 9 jaar bepaald en een opzegvergoeding van drie jaar huur, zijnde 60 miljoen, voorzien.

Als bevoegd Minister heeft u deze nieuwe verbintenis evenwel opnieuw van de hand gewezen, collega Daems heeft reeds naar de motivering verwezen, als sociaal-economisch onaanvaardbaar rekening houdend met de schaarse middelen.

De Vlaamse Executieve besliste evenwel het dossier naar een speciale commissie te verwijzen voor juridisch onderzoek. De vraag stelt zich dan ook of een door de Minister van Begroting niet goedgekeurd contract wel rechtsgeldig kan zijn rekening houdend met een negatief advies van de Inspectie van Financiën.

Zijn er aanwijzingen dat de argumentatie door Staatssecretaris Chevalier naar voren gebracht om de kostprijs van het nieuw contract te verdedigen zinvol is ? Hij meende dat de vorige bezettingsgraad van Blutsijde, namelijk ongeveer 3.000 overnachtingen op jaarbasis niet mocht gekoppeld worden aan de nieuwe huurprijs. Daar waar Blutsijde vroeger enkel diende voor zeeklassen van het rijks-onderwijs zou het nu kunnen gebruikt worden voor heel het officieel onderwijs en niet alleen voor bijscholing van leerkrachten en voor internationale ontmoetingen van leraren en scholieren.

Is het door u voorgestelde alternatief, met name het aanpassen van de

Devolder

vroegere rijksnormaalschool van Blankenberge, echter goedkoper ?

Zou het nu niet het geschikte ogenblik zijn om eens een volledige inventaris op te maken van de talrijke openbare en ook privé-infrastructuur die zich langsheen de Belgische kust bevindt en die in combinatie mischien voor een zeer valabele wiseloplossing kunnen zorgen. Die bedoelde opvang voor zeeklassen en andere mogelijkheden zal dan zeker kunnen geschieden aan minder dan het door u geciteerde cijfer van 10.000,- frank per nacht en per leerling. Het zou ook het voordeel hebben dat er geen nieuwe investeringen dienen te geschieden.

Volgens uw nota, mijnheer de Gemeenschapsminister, liet u weten dat een huurprijs van twintig miljoen voor een gebouw dat maar 75 miljoen heeft gekost gelijk staat met een nettobeleggingsrendement van 27 procent. U noemt dat dan ook een woekerrente die zou toegekend worden aan de verhurende VZW Verlof voor Jonge Arbeiders. Deze VZW heeft haar officiële zetel in het SP-hoofdkwartier, Keizerslaan 13 te Brussel.

De heer W. Seeuws : Dat is onjuist.

De heer J. Devolder : Zo heb ik vernomen en dit verscheen trouwens in de pers.

Denkt u dan dat deze huurovereenkomst ingegeven is door politieke motieven en dit een vorm van alternatieve partijfinanciering kan zijn ? Dit is trouwens een actueel onderwerp.

Uit dit alles blijkt dat de vorige Staatssecretaris van Onderwijs feitelijk geen schrik had om over „ijs van één nacht te gaan”. Graag vernam ik dan ook, mijnheer de Minister, welke beslissingen de voormalige Staatssecretaris van Onderwijs nog zoal genomen heeft in de periode van 1 december 1988 tot en met 16 januari 1989.

Werden er nog belangrijke contracten en verbintenissen aangegaan in dezelfde periode ? Werden bij bevorderingen en benoemingen op onderwijs in deze periode doorgevoerd,

alle reglementaire procedurele stappen gevolgd en werden de rechten van alle personeelsleden gevrijwaard ?

Mijnheer de Minister, u hebt bij de interpellatie in verband met de computerprogrammering die op de agenda stond, gezegd dat u altijd het advies van de Inspectie van Financiën gekregen hebt. Is dit ook hier voor alle dossiers gevraagd en gevolgd ?

De Voorzitter : De heer Derijcke heeft het woord.

De heer E. Derycke : Mijnheer de Voorzitter, mijn uiteenzetting zal uiteraard kort zijn omdat Minister Coens, als opvolger van Staatssecretaris Chevalier, waarschijnlijk een en ander zal zeggen over de overgangsproblematiek en de daarmee gepaard gaande regelen. Toch wil ik even wijzen op de overdrijvingen in het dossier en enkele punten verduidelijken. Ik dacht dat men het zou hebben over de prijs van een overnachting in de Hilton maar nu gaat het reeds over de Sheraton.

Collega Devolder, de taak van ieder parlamentslid is wel degelijk de Regering te interpellieren maar daarbij dient hij zijn bronnen nauwkeurig te onderzoeken. Wanneer u in dit dossier overgaat tot een analyse van de onkosten dan is er natuurlijk een essentieel verschil tussen het aantal leerlingen en het aantal overnachtingen. Als u evenwel de huurprijs deelt door het aantal leerlingen dan komt u inderdaad aan een astronomisch bedrag. Ik doe u nochtans opmerken dat die leerlingen er meer dan één nacht verblijven. Tijdens de laatste jaren komt men tot een bezetting van 32.000 à 35.000 overnachtingen per dienstjaar, wat niet resulteert in een overnachtingsprijs van 10.000 frank maar wel van 278 frank. Laten wij dus ernstig zijn en er geen zaken bij sleuren die er helemaal niets mee te maken hebben en die alleen neerkomen op politieke stemmingmakerij.

De heer J. Devolder : Mijnheer de Voorzitter, mag ik er nog even op wijzen dat in de krant De Standaard werd verwezen naar een dienstnota van Minister Coens.

Minister D. Coens : In de Standaard van welke dag ?

De heer W. Seeuws : De redacteur van De Standaard heeft die nota verkeerd weergegeven.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, een interpellatie over beslissingen van een voorganger is uiteraard zeer delicaat. Ik heb reeds heel wat voorgangers op diverse departementen gehad. Ik heb zelfs mensen opgevolgd die mijn opvolger waren. Er is daar een zekere continuïteit.

De heer F. Vermeiren : Een zekere verwarring.

Minister D. Coens : Neen, geen verwarring. Het is duidelijk dat men gebonden is door de deontologie, om wie of om welke partij het ook gaat. Het gaat hier niet over partij-politieke aangelegenheden.

De heer F. Vermeiren : Ik dacht het wel.

Minister D. Coens : Neen, mijnheer Vermeiren, ik wil daarover niet in deze termen spreken. Het is uw recht dat wel te doen, maar ik doe daaraan niet mee.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Minister, het is niet mijn gewoonte om u te onderbreken, maar ik doe het toch even. U kan niet ontkennen dat onder meer in kranten als „De Standaard” en zelfs in andere media gesproken is over het feit dat u het niet kon aanvaarden dat een staatssecretaris van een andere partij, die toevallig uit dezelfde streek komt, een toewijzing zou hebben gedaan. U kunt toch niet beweren dat partij-politiek hiermee niets te maken heeft, wanneer gesproken wordt over socialistische instellingen die afgekeurd of afgewezen worden door een minister van een andere partij. Dan geloof ik dat de publieke opinie inderdaad het recht heeft om ons niet meer ernstig te nemen. Ik verontschuldigd mij voor deze onderbreking.

Minister D. Coens : Ik zal deze problematiek, zoals elke andere, vanuit mijn beleidsverantwoordelijk kheid benaderen en rekening houden met de feiten. Ik beperk mij tot de feiten en

Coens

op interpretaties die her en der worden gegeven. Dit is een bijzonder belangrijk aangelegenheid en men moet elk dossier op zichzelf en op basis van de feiten beoordelen. Het probleem is vaak dat men zich baseert op geruchten, uitspraken en commentaren om zich een politiek oordeel te vormen. Het is noodzakelijk ook in dit dossier uit te gaan van de zuivere feiten, die overigens voldoende voor zichzelf spreken.

De heer Devolder heeft twee reeksen vragen gesteld, die ook in een nota waren opgenomen die hij mij heeft gegeven. Ten eerste, heeft hij gevraagd welke algemene beslissingen er in de afgelopen anderhalve maand werden genomen? Ten tweede, heeft hij meer specifieke vragen gesteld over het huurcontract met het vakantiecentrum Blutsijde.

Ik zal eerst ingaan op het eerste punt, de algemene beslissingen, waarover u een hele reeks vragen hebt geformuleerd. Het is voor mij onmogelijk en het zou ook niet wenselijk zijn, om alle beslissingen van mijn voorganger tussen 1 december 1988 en 16 januari 1989 te overlopen, te analyseren en er een waardeoordeel over te geven.

De heer J. Devolder : Ik vroeg naar de belangrijkste beslissingen.

Minister D. Coens : Uitmaken wat belangrijk is, houdt meteen een waardeoordeel in en ik herhaal dat ik mij tot de feiten beperk. Het staat vast dat in deze periode, waarin ook Kerstmis en Nieuwjaar vielen, niet minder dan 1053 kabinetsnota's naar het departement van Onderwijs zijn gegaan. Ik stuur ook geregeld nota's naar de administratie, maar 1053 is toch een behoorlijk aantal. Ik ga niet in op de inhoud ervan. In die dagen zijn er ook beslissingen genomen omtrent personeelsaangelegenheden. Hierover deel ik mede dat het personeel van het departement én van de gebouwenfondsen tot op heden niet naar de Vlaamse Gemeenschap zijn overgeheveld, zodat u zich ter zake moet richten tot de bevoegde Minister, Vice-Premier Claes.

Wel kan ik u bijvoorbeeld mededelen

dat tussen 12 en 16 januari 1989 in de gebouwenfondsen nog 12 benoemingen of bevorderingen werden getekend alsmede 10 hogere functies werden toegekend. Of ter zake de reglementaire voorwaarden werden vervuld, dient bij mogelijke klacht beantwoord te worden door de Raad van State.

Anders is de toestand van het personeel van het Gemeenschapsonderwijs en de inspectiediensten. Deze personeelsleden werden reeds effectief overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap. Hier werden sinds 1 december 1988 nog 363 beslissingen genomen, exclusief deze met betrekking tot het einde van de detachering bij een ministerieel kabinet.

Daarnaast heb ik ook kunnen vaststellen dat er in extremis nog tal van beslissingen in het kader van de zogeheten „opdrachtenterbeschikkingstellingen in het belang van het rijks-onderwijs” werden genomen. De norm van het aantal toegelaten opdrachten, zijnde 0,2 procent van het totaal aantal betrekkingen werd met 34 eenheden overschreden, waarvan 25 beslist tussen 1 december 1988 en 16 januari 1989. Ik heb de ARGO verzocht op autonome wijze de wettelijkheid te herstellen.

Totdaar een aantal feiten ter beantwoording van de eerste reeks vragen.

De heer W. Seeuws : Vragen die niets te maken hebben met het onderwerp van de interpellatie.

Minister D. Coens : U kan natuurlijk om het even welke vragen stellen, mijnheer Seeuws, maar het is nu niet aangewezen dieper in te gaan op een reeks vragen. Er zijn een aantal feiten die ik merkwaardig vind. Ik zal mij van verdere commentaar ter zake onthouden, behalve wanneer het gaat over het overschrijden van een aantal wettelijke normen. Het massale aantal kabinetsnota's die aan de administratie werden overgezonden is ook voor mij een merkwaardig feit.

Ik zal nader ingaan op het dossier Blutsijde. Blutsijde is een domein voor vakantieverblijf gevestigd te Bredene.

Het eerst aangegane contract dateert

de van 1965. Volgens het contract van 15 maart 1972 werd het complex, genaamd „Blutsijde”, vanaf 1 oktober 1974 voor een bepaalde termijn van 9 jaar in huur genomen tegen een geïndexeerde huurprijs van 9.750.000 frank, deze huurprijs was in 1985 geëvolueerd tot 20 miljoen frank.

Reeds op 15 december 1978 werd de huur met ingang van oktober 1980 verlengd, weerom voor een bepaalde termijn van 9 jaar (dus tot 30 september 1989). Beide contracten werden ondertekend door de toenmalige Minister van Nationale Opvoeding, de heer Jef Ramaekers.

Op 29 april 1985 werd door mijzelf, als Minister van Onderwijs, de huurovereenkomst opgezegd met ingang van 1 november 1985.

De VZW „Verlof voor Jonge Arbeiders” dagvaardde de Belgische Staat tot schadevergoeding ten belope van 54 miljoen frank.

Deze eis werd evenwel bij vonnis van 23 juni 1987 van de Vrederechter van het eerste kanton te Oostende afgewezen. Het hoger beroep, door de VZW „Verlof voor Jonge Arbeiders” tegen dit vonnis ingesteld, werd op de zitting van 26 oktober 1988 van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge gepleit en voor uitspraak gesteld op latere datum.

Ondanks de toenmalige opzegging van de vorige overeenkomst en niettegenstaande de hangende procedure, in het bijzonder het vonnis van de Vrederechter van het eerste kanton te Oostende, werd door de voormalige Staatssecretaris voor Onderwijs, de heer P. Chevalier, een nieuw negenjarig huurcontract ondertekend op 30 december 1988.

De heer F. Vermeiren : Werk aan de winkel voor de advocaten !

Minister D. Coens : Daarbij moet onmiddellijk als vrij ongewoon worden aangezien dat ondanks de afwezigheid van enige tegenprestatie vanwege de VZW het contract retro-geeft tot 1 december 1988.

Dit contract kwam tot stand met miskenning van de reglementaire voor-

Coens

procedures van het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 betreffende de administratieve en begrotingscontrole.

Door de Inspectie van Financiën werd op 28 december 1988 negatief advies uitgebracht over dit voorstel van overeenkomst.

De Inspectie van Financiën verwees naar de erg nadelige gevolgen voor de overheid inzonderheid ten laste van de Vlaamse Gemeenschap, terwijl deze Gemeenschap zich niet kon uitspreken over de principiële beslissing.

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 betreffende de administratieve en begrotingscontrole, dient bij negatief advies van de Inspectie van Financiën en alvorens een beslissing te nemen, het dossier voorgelegd aan de Minister van Begroting en uiteindelijk aan de Ministerraad. Ondanks deze reglementair opgelegde verplichting werd het contract, zonder akkoord van de Minister van Begroting, getekend op 30 december 1988.

Daarenboven betreft het een aangelegenheid die per 1 januari 1989, door het van kracht worden van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van Gemeenschappen en Gewesten, werd overgedragen naar de Gemeenschappen.

Voor dit soort aangelegenheden had de Ministerraad op 7 oktober 1988 beslist dat overleg zou moeten worden gepleegd met de Gemeenschappen en Gewesten, wat niet is geschied.

Gezien deze overdracht werd door de Minister van Begroting bij circulaire van 23 december — budgettaire discipline — meegedeeld dat : „om de prerogatieven van de respectieve Raden en Executieven te vrijwaren het past de uitgaven met betrekking tot de over te hevelen materies te beperken tot het uiterste minimum. De grootste discipline is dan ook geboden : geen juridische verbintenissen zullen worden aangegaan welke nieuwe uitgaven met zich meebrengen

voor de komende maanden en jaren. Dit houdt onder meer in dat geen overeenkomsten voor leveringen mogen worden gesloten.”

In een schrijven van 7 februari 1989, van de heer Schiltz, Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting gericht aan de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, concludeerde eerstgenoemde dan ook dat de door de Staatssecretaris genomen beslissing regelrecht ingaat tegen deze instructies.

De miskennis van deze reglementair voorgeschreven procedure stelt uiteraard een probleem naar de uitvoerbaarheid van deze overeenkomst in hoofde van de overheid, welke deze ook weze, vermits naar mijn mening geen uitvoering aan het contract kan worden verleend zonder akkoord van de Minister van Begroting.

Of dit contract rechtsgeldig is ten opzichte van derden is een vraag die ik hier en nu niet wens te beantwoorden. Door de Executieve werd immers op 1 februari 1989 beslist om dit probleem voor te leggen aan een werkgroep ad hoc bestaande uit juristen van diverse kabinetten. Op basis hiervan zal de Executieve eerstdaags een beslissing nemen waarbij zij zich ook zal moeten beraden over de mogelijkheid of onmogelijkheid om uitvoering te verlenen aan dit contract.

Met betrekking tot uw voorlaatste vraag, namelijk over de budgettaire redelijkheid van het contract kan ik enkel verwijzen naar het advies van de Inspectie van Financiën. De Inspectie besluit dat zij van mening is dat „een aantal bepalingen uit het ontwerp van overeenkomst erg nadelig zijn voor de overheid en dat bovendien de financiële gevolgen ten laste zullen komen van de Vlaamse Gemeenschap voor een lange periode, daar waar deze zich niet over de principiële beslissing kan uitspreken”. Ik dacht dat dit advies vrij duidelijk is.

Tot slot kan ik u verzekeren dat ik in het belang van de Vlaamse Gemeenschap zo spoedig mogelijk een duidelijke en definitieve regeling wens omtrent het dossier Blutsijde.

Wij moeten het autonoom Vlaams

onderwijs in het algemeen en het autonoom Gemeenschapsonderwijs in het bijzonder laten starten in behoorlijke voorwaarden. Er is veel en belangrijk werk te doen, volgens de regels van goed beheer.

De Voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder : Mijnheer de Voorzitter, de Minister heeft een omstandige uiteenzetting gegeven, maar heeft niet geantwoord op één vraag, namelijk of hij bereid is een inventaris op te maken voor zover dit nog niet zou zijn gebeurd, van bestaande privé- en openbare infrastructuur die voor initiatieven zoals zoekklassen en internationale ontmoetingsavonden in combinatie, een goede oplossing kunnen bieden.

Minister D. Coens : Het is aan de ARGO om autonoom te bepalen welke infrastructuur men ter zake wenst te benutten.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Geysels, Daems en Vermeiren werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend.

Ik maak de indieners van de gemotiveerde motie erop attent dat moties moeten worden ingediend (vóór het einde van het antwoord van de Minister op de interpellant luidens de bepalingen van ons Reglement. Dit is nu niet gebeurd, maar ik zal zeer uitzonderlijk en in een geest van verzoening de motie aanvaarden. Zij luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van onderwijs, door de heer Devolder over het huurcontract afgesloten door gewezen Staatssecretaris voor onderwijs, Pierre Chevalier, met het socialistisch vakantiecentrum Blutsijde ;

— gehoord het antwoord van de Minister ;

- verzoekt de Vlaamse Executieve dit door de Inspectie van Financiën negatief geadviseerd contract dat

Voorzitter

niet aan de Begrotingsminister voor goedkeuring voorgelegd werd, niet uit te voeren."

Door mevrouw Leysen en de heer Seeuws werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Devolder tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs over het huurcontract met het vakantieceterum Blutsijde te Brede ne ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag."

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over nieuwe initiatieven van de Franse Gemeenschapsregering in de Brusselse randgemeenten

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vermeiren tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over nieuwe initiatieven van de Franse Gemeenschapsregering in de Brusselse randgemeenten.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wens de Voorzitter van de Executieve te danken dat hij op dit moeilijk uur en gelet op zijn drukke agenda op mijn interpellatie wil antwoorden.

Wij hebben vorig jaar voor de tweede

maal op acht jaar tijd een Staatshervorming doorgevoerd, die weliswaar niet de laatste zal zijn — indien men de Eerste-Minister van dit land mag geloven — maar die ons niettemin eindelijk de taalpacificatie moest brengen. We hebben, op het altaar van deze pacificatie veel van onze ongenoegens moeten doorslikken. We hebben onze betrachtingen aanzienlijk moeten inkrimpen. We hebben echter — omdat het nu eenmaal een einde zou stellen aan de communautaire betwistingen — de taalfaciliteiten 'niet alleen meer ter beschikking gesteld van de gewone burgers, maar ze verstevigd enkel en alleen voor de bestuurders zelf.

Tijdens de besprekingen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers hebben we onderstreept dat de toestand inzake taalkennis voor de Franstalige gemeenteraadsleden in de toekomst een stuk eenvoudiger zou worden. Zij worden voortaan immers geacht de taal van de streek te kennen en dit is zelfs een „onweerlegbaar vermoeden" geworden. Ik verwees naar een verklaring van de VU-federatievoorzitter — het spijt mij dat de leden van de Volksunie bij deze belangrijke aangelegenheid afwezig zijn — de heer Van Biesen, die een vernieuwde en finale Franse verfransingsgolf in het vooruitzicht stelde.

Ik legde ook, als Burgemeester van de gemeente Zaventem, de nadruk op het feit dat in het Regeerakkoord niet werd gesproken over het taalstatuut van onze nationale luchthaven, geheel gevestigd op het grondgebied van Vlaamse gemeenten. Formateur Dehaene ging zelfs zover te laten doorschemeren dat het bestaande statuut van de luchthaven zou moeten worden gewijzigd.

Ik wijs erop dat hij zulks nadien heeft betwist.

Ik sprak er mijn ontgoocheling over uit dat aloude „taal- en annexatie-perikelen rondom de luchthaven opnieuw zouden opduiken".

Dit alles werd te berde gebracht in mijn tussenkomst naar aanleiding van de bespreking van het Regeerakkoord in mei van vorig jaar. Ik stelde toen een hele reeks vragen, ook onder meer in verband met de toekomstige

toepassing van de gecoördineerde wetten inzake taalgebruik en met het taalstatuut van de luchthaven van Zaventem.

We staan vandaag negen maanden verder en wat zien wij gebeuren ? De bevestiging dat onze waarschuwing zeker geen woorden in de wind waren.

Ik kan meteen reeds drie voorbeelden citeren van nieuwe pogingen om de Franstaligen in het randgebied naar de mond te praten.

Er zijn flagrante voorbeelden, die zelfs als een uitdaging aan de Vlaamse gemeenschap zouden kunnen worden beschouwd. Dat is ook de reden van mijn interpellatie.

Ik heb het dan in de eerste plaats over de beslissing van de Franse Gemeenschapsregering om de toelage aan de VZW „Centre de Rayonnement de la culture Française" van 2 op 4 miljoen te brengen. Wat is de activiteit van deze VZW ? De belangen behartigen van de Franstaligen, die in een aantal Vlaamse gemeenten rond Brussel wonen en een aanvulling is van de informatiedienst voor de Franstaligen uit de periferie.

De Franstalige Minister-president van de Franse Gemeenschapsregering, de heer Valmy Féaux, heeft verduidelijkt waarvoor dit bijkomende geld moest dienen, namelijk om een eentalige Franse folder te verspreiden, waarin de inwoners worden aangezet zich tot de VZW te richten wanneer zij op cultureel of taalgebied met de plaatselijke, de regionale of de nationale overheid problemen ondervinden.

Men had kunnen veronderstellen dat deze folder uitsluitend bestemd was voor de inwoners van de zes faciliteitengemeenten. Het zou ons zeker gestoord hebben dat in deze zes Vlaamse gemeenten een eentalige Franse folder zou worden verspreid op initiatief van de Franse Gemeenschapsregering.

Maar het initiatief reikt evenwel veel verder. Nominatief worden de gemeenten opgesomd waar deze eentalige Franse folder zal worden verspreid. Ik vermoed over de hele ge-

Vermeiren

meente. Onder deze gemeenten vind ik er twee die behoren tot de entiteit Zaventem, namelijk de deelgemeenten Sint-Stevens-Woluwe en Sterrebeek, naast een reeks andere, zuiver Vlaamse gemeenten die steeds behoord hebben tot het Vlaamse grondgebied en waar zelfs nooit sprake is geweest van taalfaciliteiten.

Voor deze folder zou een redactiecomité worden samengesteld, waarin elke wijk of gemeente haar afgevaardigde zou kiezen. Op grond van welke criteria zou deze verkiezing worden georganiseerd? Is het de bedoeling een verkapte talentelling te organiseren in al deze gemeenten? Wie zou er instaan voor deze organisatie? De VZW of de Franse Gemeenschapsregering?

Ik waande mij, bij het lezen van deze lijst van gemeenten, terug in de jaren dertig, of erger nog een 20-tal jaar geleden, toen er sprake was van een „Groot-Brussel” dat het randgebied zou moeten opsorpen. Het leek mij wel dat wij waren teruggekeerd naar de jaren van de Franse expansiedrang, zoals die hoogtij vierde toen het FDF zijn tentakels uitstak naar Vlaams grondgebied rond Brussel.

Het lijkt niet de minste twijfel dat in dit nieuw Franstalig initiatief een bedreiging schuilt voor de Vlaamse „Gordel” rond Brussel, een „Gordel” die ons dierbaar is en waarvoor wij reeds zoveel inspanningen hebben gedaan. Zullen deze inspanningen alle vergeefs zijn?

Dit alles doet vragen rijzen aangaande de bereidheid van de Franstaligen om eerlijk werk te maken van de pacificatie. Wij willen een einde stellen aan het communautaire gekibbel dat in het Europa van 1992 zijn zin en betekenis zal verliezen.

De feiten bewijzen echter dat wij het in mei van vorig jaar bij het rechte eind hadden. Het initiatief van de Franse Gemeenschapsregering staat inderdaad niet alleen. Ik kan zo, voor de vuist, drie andere voorbeelden aanhalen die ons duidelijk aantonen dat de bedreiging voor het Brussels randgebied reëel is en dat wij er rekening moeten mee houden. Zo lijkt

het mij evident dat de idee van een „corridor”, doorheen het Vlaamse randgebied, die Brussel zou verbinden met wat de Franstaligen hardnekkig blijven bestempelen als „Brussel-Nationaal”, dat die gedachte nog voortleeft.

Sta mij toe er even naar te verwijzen.

Er was in de eerste plaats de „stille” overheveling van Brussel X naar de luchthaven. Een eerste poging om de verdeling van de post niet langer via Brussel X te verzekeren, maar wel via de luchthaven werd drie jaar geleden ondernomen, blijkbaar zonder medeweten van de toenmalige Staatssecretaris voor de PTT. Dit werd door de huidige Minister bevestigd. De jongste dagen is gebleken dat de volledige sorteerdienst voor de buitenlandse post naar de luchthaven verhuisde. Men wil er aldus een dienst van nationaal belang van maken, waardoor ook Franstalig personeel zou kunnen worden tewerkgesteld in wat steeds een gewestelijke dienst is geweest.

Er is, in de tweede plaats het proefballonnetje dat betrekking heeft op de aanleg van een „Eurometrolijn” van Brussel-Zuid naar Zaventem. In alle stilte worden dus eens te meer plannen gesmeed — zonder enig overleg met de betrokken Vlaamse gemeenten, om een navelstreng tot stand te brengen tussen de luchthaven en Brussel. Hoewel het bericht gelogenstraft werd, is er zeker geen rook zonder vuur en speelt men bij de MIVB, — of welke instantie dan ook — met de gedachte om het metronet te verlengen naar Zaventem. Een idee die trouwens niet nieuw is, want onder het station van Brussel-Noord ligt een sedert jaren verlaten kaai die — indien ik mij nog goed herinner — reeds aangelegd werd met het oog op een metrolijn naar de luchthaven zo'n 15 à 20 jaar geleden. Die metrolijn moest spoorlijn 36 volgen. Het project komt thans onder een andere vorm opnieuw aan de oppervlakte.

Ten derde is er nog een antwoord van de Minister van Financiën op een parlementaire vraag betreffende het taalgebruik van de douanediens- ten op Zaventem. De nationale Minister

erkent weliswaar dat het niet gaat om centrale diensten en zij dus vallen onder toepassing van art. 10, 1ste lid, 11, § 1, 1ste lid van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken van 18 juli 1966. Toch meent de Minister er goed aan te doen, ingaande op de hem gestelde vraag, een Franstalig exemplaar van het douanereglement over te maken aan de Nederlandstalige diensten van de Luchthaven.

Dit alles toont dus aan dat de Vlamingen zich eens te meer met een Dehaene-kluitje in het riet hebben laten sturen.

Ik ben er mij ook van bewust dat de Vlaamse Regering protest heeft aangetekend tegen de oprichting van de Informatiedienst voor de Franstaligen uit de periferie. De overlegprocedure werd inderdaad op gang gebracht, doch zij leverde, indien de inlichtingen waarover ik beschik correct zijn, niet het minste resultaat op. Ik kom daar dadelijk nog op terug.

Men heeft te maken met een volslagen gebrek aan goede trouw vanwege de Waalse politici.

Hoe moet het nu verder? Moeten wij dit alles blijven gedogen zonder enige mogelijkheid tot een doeltreffende reactie? Moeten wij aanvaarden dat de verfransingsdrang opnieuw uitdeint over het Vlaamse randgebied van Brussel? Als Minister Van den Bossche de Gouverneur van Brabant vraagt de taalwetten in de randgemeenten toe te passen lokte dit aan Franstalige zijde verontwaardigd protest uit. Zal men, zoals ik naar aanleiding van de bespreking van de Regeringsverklaring in het vooruitzicht stelde, rekening moeten houden met meerdere „Voerens”?

Manmoedig zegt de Vlaamse Regering in de Algemene Inleiding van haar Regeerprogramma dat zij „elke inmenging van de Franse Gemeenschap in de Vlaamse gemeenten met alle wettelijke middelen krachtadig zal bestrijden”.

Ik zal mijn betoog daarom besluiten met enkele pertinente vragen aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve.

Vermeiren

Ten eerste, wat zal de Vlaamse Executieve tegen deze nieuwe oorlogsverklaring, want dat is het, ondernemen ?

Ten tweede, met welke wettelijke middelen zal men deze Franse inmenging bestrijden ? Zal men de zaak nogmaals aanhangig maken bij het Overlegcomité ?

Graag had ik vernomen of de berichten in de pers correct zijn en of deze problematiek inderdaad reeds is voorgelegd aan het Overlegcomité. Indien dit is gebeurd, welk is het resultaat ? Indien het nog niet is gebeurd, waarom heeft men zo lang gewacht ?

Ten derde, wat indien er geen resultaat wordt bereikt ? Ik heb toch mijn bedenkingen bij dit resultaat niettegenstaande de goede invloed die u op andere niveaus kunt laten gelden.

Ten vierde, is het de bedoeling de initiatieven van Franstalige zijde te beantwoorden met gelijkwaardige projecten aan Vlaamse kant als een vorm van compensatie ?

Wij kijken uit naar het antwoord van de Minister op al deze vragen.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, als inwoner van de gemeente waarover sprake wens ik een aantal zaken naar voren te brengen.

Het is inderdaad waar dat dergelijke initiatieven een verstoring van de pacificatie betekenen. De staatsvorming is nu een feit. Brussel is beperkt tot de 19 gemeenten. De randgemeenten liggen in het Vlaamse land en het taalstatuut van de andere gemeenten is geenszins gewijzigd. De gemeente Zaventem, die op het einde van de jaren 1970 werd bedreigd met inschrijvingsrechten en dergelijke meer, kan gerust zijn want daarover staat niets vermeld in de staatsvorming. Toch vinden de Franstaligen het nodig opnieuw initiatieven te nemen.

Mijnheer de Voorzitter, de ziekelijke neiging van de Franstaligen om aan taalexpansionisme te doen, moeten wij veroordelen. Niemand heeft ooit gezegd dat na de staatsvorming de pacificatie was bereikt.

Wij moeten ons geen illusies maken. Zolang er twee Gemeenschappen zullen zijn, zal men altijd moeilijkheden kennen. Het is echter een feit dat indien men in Brussel-Hoofdstad op die manier en met die mentaliteit zou werken, men tot explosieve toestanden zou kunnen komen.

Toch moeten wij niet overdrijven. Als Vlamingen moeten wij wat meer zelfvertrouwen aan de dag leggen. Het is goed dat wij waakzaam zijn en wij moeten dat ook blijven, maar wij mogen de zaak niet overdrijven.

Collega Vermeiren heeft over de Euro-metro — die wel 40 miljard zou kunnen kosten — gesproken. Het werd onmiddellijk ontkend door Staatssecretaris Thys. Hij zei dat dit nooit het voorwerp van enig overleg in de Executieve heeft uitgemaakt en dat de Raad van Bestuur van de STIB daar afstand heeft van genomen. Eén van de beheerders ervan, collega Thomas van de PS, heeft gezegd dat dit nooit ter sprake is gekomen. Laten wij de zaken toch niet overdrijven, maar wij moeten inderdaad waakzaam blijven. Ook Minister Maystadt heeft zich verontschuldigd nadat u in dat verband een vraag had gesteld. Het siert u dat u daarop let, en het is goed dat wij waakzaam zijn.

Zeg toch niet dat onze gemeente bedreigd zou zijn door een nieuwe golf van verfransing. Ik doe opmerken dat bij de laatste verkiezingen het aantal Franstalige stemmen is verminderd. Wij moeten integendeel blijf geven van zelfvertrouwen. Dit is Vlaanderen. Wij moeten ons ter zake geen illusies maken en geen agitatie ontwikkelen die de neiging zouden geven een aantal zaken door te drijven. Ik pleit dan ook voor een houding van vastberadenheid. Het is inderdaad nodig dat de Vlaamse Executieve alle wettelijke middelen aanwendt om het initiatief dat door de Franstalige Gemeenschapsraad werd genomen, maximaal te bestrijden.

Waarom zouden de gemeenten zelf niet kunnen optreden ? Ik heb gelezen dat in Overijse burgemeester Depré het een verstoring van de openbare orde vindt. Wij zijn in een Nederlands taalgebied. Een extern bestuur met gemeenschapsmiddelen neemt een initiatief, waardoor het een zaak van openbare orde is en de burgemeester op die manier kan optreden. De heer Vermeiren, als burgemeester van Zaventem, kan zoals de burgemeester van Overijse.. .

De heer F. Vermeiren : Ik heb op een belangrijke zender een interview gehoord van de heer Depré die antwoordde dat hij niet wist hoe het kon gebeuren. Wij onderschrijven dat allemaal. In die materie zijn wij solidair. Wij moeten inderdaad niet aan agitatie doen. Tegelijkertijd moeten wij nagaan hoe wij kunnen reageren.

Collega Van Rompuy, u spreekt zichzelf tegen. U zegt dat wij niet aan agitatie mogen doen, met alle effecten vandien. Denken wij aan het Nols-effect in Schaarbeek. Wij moeten er voorzichtig en attent voor zijn dat het terugschroeven blijft duren. Toch zegt u daarna het tegenovergestelde en spreekt u van de eventuele gevolgen.

Naar mijn overtuiging moet de goede invloed van hogerhand komen. Tijdens verscheidene debatten heb ik belangrijke partijmandatarissen van de SP, de CVP, en de VU horen zeggen dat deze staatsvorming de pacificatie in de hand zou werken. Is het dan zo moeilijk te denken dat binnen een Overlegcomité een persoon met aanzien, zoals de Voorzitter van de Executieve, andere belangrijke mandatarissen op een gezonde manier zou beïnvloeden en hen zou verzoeken werk te maken van die pacificatie ? De Voorzitter van de Franse Executieve — indien de heer Moureaux de waarheid heeft gesproken — kan verzocht worden meer te ijveren voor die pacificatie.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Vermeiren, u geeft de indruk dat het initiatief van de Franstalige Gemeenschapsraad één van de uitvloeisels is van de staatsvorming.

Door de staatsvorming wordt

Van Rompuy

Brussel nu grondwettelijk tot de 19 gemeenten beperkt. In de randgemeenten is een belangrijk deel van de voogdij overgeheveld. De Minister van Binnenlandse Zaken van de Vlaamse Regering kan de Gouverneur opdrachten geven, kan circulaires verzenden en opvragen. Er is een overdracht van bevoegdheden op het vlak van onderwijs, infrastructuur, en dergelijke.

Wij moeten deze materie niet nationaal maken door een overdreven reactie. We zijn in Vlaanderen. Als de Franse Gemeenschap initiatieven neemt die volkomen onwettelijk zijn, moet het mogelijk zijn op gemeentelijk vlak onmiddellijk op te treden. Er moet geen nationale, politieke dimensie aan worden gegeven.

Ik pleit voor een kordate houding, gebaseerd op zelfvertrouwen. Men mag niet de indruk wekken, zoals bij voorbeeld in verband met de Euro-metro, dat wij ons bedreigd voelen en dat dit falikant zal aflopen. Wij moeten zelfvertrouwen hebben.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de heer Vermeiren wenst geïnformeerd te worden over de inschrijving in de Franse Gemeenschapsbegroting van een bedrag voor initiatieven in de randgemeenten, of gemeenten met faciliteiten, en in de gemeenten in de omgeving van Brussel. Zo is het althans gelibelleerd in de uitgavenbegroting 1989 die door de Franse Gemeenschapsraad op 14 december 1988 werd goedgekeurd. Het decreet werd nog niet gepubliceerd in het Staatsblad.

In de sector Cultuur, Algemene Zaken is op sectie 61, artikel 33.03 een tussenkomst van 6,6 miljoen frank ingeschreven voor de VZW „Centre de rayonnement de la Culture Française” – begroting 1988 : 4,6 miljoen frank, 1987 : 2,6 miljoen frank. Deze VZW subsidieert „les associations francophones pluralistes des communes à facilités et de la périphérie”.

Deze subsidie is bedoeld ter onder-

steuning van Franstalige culturele activiteiten in de gemeenten buiten het Franse taalgebied. Concreet denkt men aan de publicatie van een Franstalig huis-aan-huis blad dat in de „periferie” zou worden bezorgd. Dit initiatief zou samen met de VZW „Carrefour des associations locales” worden ondernomen.

Ik kan verwijzen naar datgene wat de Vlaamse Regering op dat stuk in het Regeerprogramma heeft aangekondigd en waarbij uitdrukkelijk wordt gesteld dat de verhoudingen tussen de deelgebieden moeten steunen op een constructieve geest van samenwerking en op wederzijds respect.

Dialogo en overleg impliceren dat een einde wordt gesteld aan grensbetwistingen of inmenging in bevoegdheden. De Vlaamse Regering zal initiatieven nemen om tot samenwerkingsakkoorden te komen met de andere gemeenschappen en gewesten, een intentie die wij trouwens vroeger herhaaldelijk hebben geformuleerd. Zij kon inmiddels niet ten uitvoer worden gelegd ingevolge bepaalde arbitraire acties ondernomen vanuit de Franse Gemeenschap.

De recente wetten op de staatshervorming leggen de basis voor een volwaardig coöperatief federalisme. Loyauteit, samenwerking en goede onderlinge relaties tussen de deelgebieden zijn dan ook uitermate belangrijk bij de uitvoering van de nieuwe staatshervorming.

De eerste voorwaarde voor een echte dialoog tussen de Gemeenschappen bestaat in de eerbiediging van de eigen identiteit van iedere Gemeenschap, eerbiediging van de afgesloten overeenkomsten, eerbiediging van de onaantastbaarheid van de geografische grenzen, eerbiediging van de wetgeving.

Het is duidelijk dat dit initiatief van de Franse Gemeenschap een zware inbreuk betekent op de noodzakelijke federale „Bundestreue”. Het legt tevens een hypotheek op de goede onderlinge relaties tussen de deelgebieden en dreigt de communautaire pacificatie in het gedrang te brengen, die mede is gesteund op het principe

van niet-inmenging op elkaars bevoegdheidsterrein.

De Vlaamse Regering betreurt dan ook dit initiatief en keurt het ten stelligste af.

Eertijds hebben wij dit punt bij het Overlegcomité reeds aanhangig gemaakt, maar het was niet mogelijk hieromtrent een consensus te bereiken. Ik heb voorgesteld samen met de Franse Gemeenschap een opbouwende samenwerking op gang te brengen waarin dergelijke problemen zouden kunnen worden geregeld in een geest van communautaire pacificatie en wederzijds respect.

Op juridisch vlak zullen wij alles doen wat nodig is om onze rechten te vrijwaren en tot een oplossing te komen. Ik ga dit hier niet in detail vermelden, maar de zaak wordt momenteel grondig bekeken. Ik sluit mij aan bij wat de heren Vermeiren en Van Rompuy hebben gezegd namelijk dat de Vlaamse Gemeenschap in eerste instantie in deze zaak blijk moet geven van de nodige zelfverzekerdheid en volwassenheid.

Het is niet onbelangrijk eraan te herinneren dat de grenzen van het Vlaamse Gewest, met de inwerkingtreding van de bijzondere wet met betrekking tot de Brusselse instellingen, wettelijk definitief zijn vastgelegd. De Vlaamse regering is sedert 1 januari van dit jaar volledig bevoegd voor de uitoefening van het administratief toezicht op de Vlaamse gemeenten met een bijzonder taalstatuut. Zij is dit uiteraard ook voor bijvoorbeeld de onderwijsaangelegenheden, en de andere nieuwe bevoegdheidspakketten. Dit zijn nieuwe, belangrijke gegevens. De acties van de Franse Gemeenschap naar de Franstaligen in Vlaanderen toe, zijn, in dit kader gezien, achterhoedegevechten en provocerende speldeprikkers. Wij mogen ons hierop niet blindstaren.

Wij moeten naar voor komen met voldoende initiatieven en voldoende verbeelding aan de dag leggen om onze positie in deze gemeenten te versterken. Die gemeenten behoren tot het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap. Bijgevolg

Geens

oefenen wij daar alle maatregelen van controle en toezicht volledig autonoom uit.

De aandacht dient in eerste instantie toegespitst op de positieve maatregelen die de Vlaamse Regering zal nemen. Het Regeerprogramma stelt dat in de gemeenten met een bijzonder taalstatuut systematische en specifieke maatregelen zullen genomen worden inzake ruimtelijke ordening, huisvesting, onderwijs, cultuur, sociaal-economische aangelegenheden. In overleg met de Vlaamse cultuurverenigingen en plaatselijke mandatarissen, waartoe zowel de heer Vermeiren als de heer Van Rompuy behoren, zullen concrete initiatieven worden genomen om het Vlaamse karakter van deze gemeenten te beklemtonen en te versterken.

Eerstdaags zullen hiertoe de nodige initiatieven worden genomen, het rapport van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen kan hierbij zeker behulpzaam zijn.

De Vlaamse Regering heeft met een recente brief aan de Gouverneur en Vice-gouverneur van Brabant over het bestuurlijk taalgebruik in faciliteitengemeenten, trouwens reeds een aanvang genomen met de uitvoering van dit Regeerprogramma.

Ik herhaal nogmaals dat wij er in de allereerste plaats moeten voor zorgen zelf voldoende waakzaamheid, waarvigheid en imaginatie op te brengen om het Vlaamse culturele leven daar te versterken. Wat tegen de huidige wetgeving, die wij nu als definitief beschouwen, wordt ondernomen zal de nodige sancties ondergaan. Wij moeten op velerlei gebieden met de Franse Gemeenschap en met het Waalse Gewest samenwerkingsovereenkomsten sluiten. In dit kader moeten wij daarvoor ook de nodige regelingen kunnen vinden.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik dank de Voorzitter van de Executieve voor zijn uitvoerig antwoord. Het was wel-

iswaar onvolledig want hij heeft eigenlijk geen antwoord gegeven op de vraag of dit inderdaad al voor het Overlegcomité is gekomen en zoniet, waarom dit zo is en indien ja, wat het resultaat daarvan is. Ik vermoed dus dat er nog geen Overlegcomité is geweest. Ik dring er dan ook op aan dat dit zo snel mogelijk gebeurt en ik zal u zeggen waarom.

Mijnheer de Minister, u zegt dat wij zelfzeker en als volwassenen moeten optreden. De heer Van Rompuy heeft gezegd dat wij zeker niet aan agitatie mogen doen. Dat heeft nog nooit in mijn aard gelegen of in de aard van de partij waarvan ik deel uitmaak. Dat betekent echter niet dat, wanneer wij een dergelijke oorlogsverklaring krijgen — dat is niet alleen bij mij maar nog bij vele anderen zo overgekomen — wij moeten zwijgen. Wij moeten reageren. Dat werd trouwens gedaan door sommige leden van de Executieve en ook van de nationale Regering.

Bij de vorming van de Regering en de discussies in verband met de staatshervorming werd dikwijls gezegd dat er werkelijk een wil tot pacificatie aanwezig was. Inderdaad, de heer Dehaene, die eigenlijk de architect was van de staatshervorming, de heren Moureaux, Martens, Maystadt en Claes heb ik tijdens de diverse besprekingen in de diverse Commissies dikwijls horen pleiten voor deze pacificatie waartoe nu eindelijk de kans bestond. Hoewel wij het met een aantal facetten van de staatshervorming niet eens zijn — dit is eigenlijk niet ter zake —, zal ik toch een gelukkig man zijn als het de pacificatie in de hand kan werken. Waar het mogelijk is, zal ik mij daarvoor 100 procent inzetten en eraan meewerken.

Mijnheer Van Rompuy heeft terecht gezegd dat in onze gemeente, dank zij ons aller inzet en het feit dat wij méér geneigd zijn tot pacificatie dan tot het tegen mekaar opzetten, de Franstaligen zich in de beste verstandhouding hebben geïntegreerd. Zij voelen zich zelfs gelukkiger dan vroeger en volgen cursussen Nederlands.

Met deze oorlogsverklaring „à la

Féaux” gaan wij echter de weg op van vroeger. Ik doe hierbij opmerken dat mijn betoog als positief te interpreteren is. Ik verwacht inderdaad alle heil van al diegenen die tijdens de Commissiebesprekingen in verband met de staatshervorming altijd de mond vol hadden over de pacificatie en als zij dit ernstig meenden, dan moeten zij dat vandaag ook binnen de Regering kenbaar maken. Dit kan voortvloeien uit de Overlegcomités. Zij moeten dan ook degenen die de pacificatie niet in de hand werken of niet willen in de hand werken, terugfluiten. De politieke leiders die zo hebben gepleit voor deze pacificatie zullen enkel dan op die manier geloofwaardig zijn.

Ik kan echter de heer Moureaux niet geloven die op zachtmoedige wijze met een vriendelijk gezicht zegt dat hij het zo eigenlijk niet heeft bedoeld. Intussen bestaan er toch teksten in die zin en de antwoorden op andere parlementaire vragen zijn zeer duidelijk. Men kan niet van twee ruiven eten. Het is ofwel het éne ofwel het andere.

Mijnheer de Minister, wij moeten inderdaad zelfzeker en volwassen zijn.

Wij moeten ons niet met een kluitje in het riet laten sturen. Ik vind dat de politieke leiders van de verscheidene partijen kleur moeten bekennen. Volgens mij zullen zij dat alleen doen als zij de betrokken personen terugfluiten, wat niet betekent dat mijn partij niet op elk niveau zal meewerken aan een degelijke pacificatie.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Vermeiren werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Vermeiren over de nieuwe initiatieven van de Franse Gemeenschapsregering in de Brusselse randgemeenten ;

— gehoord het antwoord van de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve ;

Voorzitter

— gehoord het daarover gevoerde debat ;

— is van mening dat de Vlaamse Executieve dringende maatregelen moet nemen om de imperialistische initiatieven van de Franse Gemeenschapsexecutieve die een inbreuk vormen op de territoriale bevoegdheidsverdeling, te verijdelen.”

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Door de heren L. Peeters, H. Van Rompaey en E. Van Rompuy werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Vermeiren tot Minister Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, over nieuwe initiatieven van de Franse Gemeenschapsregering in Brusselse randgemeenten ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag.”

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

— Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans c.s. houdende wijziging van artikel 47 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen — 176 (1988-1989) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

— Voorstel van resolutie van de heer E. Gryp c.s. betreffende de door militaire oefenvluchten op lage hoogte boven het Vlaamse Gewest veroorzaakte hinder — 177 (1988-1989) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende openbare vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

De vergadering wordt gesloten om 13.35 uur.

Trefwoordenregister

Brusselse randgemeenten

Nieuwe initiatieven Franse Gemeenschapsregering, blz. 673

Gegevens scholen, personeel en leerlingen

In uitzicht gestelde automatisering, blz. 649

Ingekomen stukken

Arresten van het Arbitragehof, blz. 474

Mededeling Rekenhof, blz. 474

Mededeling Voorzitter, blz. 474

Schriftelijke vragen, blz. 474

Verzoekschrift, blz. 473

Voorstel van decreet, blz. 473, 678

Voorstel van resolutie, blz. 473, 678

Interpellaties

Zie Brusselse randgemeenten

Gegevens scholen, personeel en leerlingen

MIK VZW

Vakantiecentrum Blutsijde

Leden

Berichten van verandering, blz. 473, 483, 507, 573, 601, 649

MIK VZW

Overeenkomst met de Belgische Staat, blz. 649

Motie besluit interpellatie

Bevoegdheidsoverdracht beleidsmateries verkeer en openbare werken, blz. 644

Center Parcs en organisatie toerisme in Limburg, blz. 637

Geruisloze verstaatsing Vlaams economisch beleid, blz. 646

Huisvuilophalingsproblematiek Arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, blz. 640

Kanaal Gent-Terneuzen, blz. 645

Politisering Vlaamse Administratie, blz. 642

Taalgebruik in Gemeenteraden en Schepencolleges randgemeenten, blz. 643

Terugdringing CFK- en Haloonuitstoot, blz. 641

Voortdurende onrust sectoren gehandicapten en bijzondere jeugdzorg, blz. 638

Motie

Indiening, blz. 668, 672, 677

Regeringsverklaring Vlaamse Executieve

Debat, blz. 483, 507, 573, 601

Hoofdelijke stemming, blz. 636

Mededeling, blz. 476

Stemmingen

Hoofdelijke stemmingen

Bevoegdheidsoverdracht beleidsmateries verkeer en openbare werken, blz. 644

Center Parcs en organisatie toerisme in Limburg, blz. 637

Geruisloze verstaatsing Vlaams economisch beleid, blz. 646

Huisvuilophalingsproblematiek Arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, blz. 640

Kanaal Gent-Terneuzen, blz. 645

Politisering Vlaamse Administratie, blz. 642

Regeringsverklaring Vlaamse Executieve, blz. 636

Taalgebruik in Gemeenteraden en Schepencolleges randgemeenten, blz. 643

Terugdringing CFK- en Haloonuitstoot, blz. 641

Voortdurende onrust sectoren gehandicapten en bijzondere jeugdzorg, blz. 638

Taalgebruik en woonplaats

Onderzoek, blz. 473

Vakantiecentrum Blutsijde

Huurcontract, blz. 668

Werkgroep Brussel

Wijziging samenstelling, blz. 647

Werkzaamheden

Regeling, blz. 482, 506, 572, 601, 728, 647, 678
